

ឡៅឌីស—លខេពីរ

សុនងែប្បតស្តេតង

Jeff Pippenger

2023-08-27

កុនុងការយល់ដឹងអំពីសារដលៃកំពុងត្រូវបានបើកត្រូវបានទៅកុនុងព្រះគម្ពីររិវរណៈ

នោះជាការចាំបាច់យ៉ាងខ្លាំងដលៃត្រូវទទួលស្គាល់ឬសគល់ ការអភិវឌ្ឍ

និងសារៈសំខាន់នៃកំណែទម្រង់ប្បតស្តេតង។

ខុសបែនទាក់សំខាន់បីនៃកុនុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃកំណែទម្រង់នោះ ទាក់ទងនឹងព្រះគម្ពីរ

និងវិធីសាស្ត្រគ្រឹមត្រូវដលៃត្រូវប្រើកុនុងការសិក្សាព្រះគម្ពីរ ហើយក៏ទាក់ទងផងដែរថា

អុនកនាំសារដលៃត្រូវបានផ្ទេរចិត្តតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ

គឺជាសញ្ញាសម្គាល់នៃប្រវត្តិសាស្ត្រនោះ។ ដូចជាដលៃតងតែកែតែមាន

សាតាំងបានព្យាយាមលាក់ព្រះគម្ពីរ King James ដោយប្រើរបស់កុលងែកុលាយជាច្រើន ហើយ

វាមានសុវងៃរកលាក់វិធីសាស្ត្រគ្រឹមត្រូវសម្រាប់ការយល់ព្រះគម្ពីរដោយប្រើរបស់កុលងែ

កុលាយជាច្រើន ហើយវាក៏មានសុវងៃរកលាក់អុនកនាំសារគ្រឹមត្រូវ (សញ្ញាសម្គាល់)

ដលៃត្រូវបានបង្កើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់តាមផ្លូវកុនុងប្រវត្តិសាស្ត្រនោះផងដែរ។

«ប៉ុន្តែសាតាំង មិនបាននាំទំនងឡើយ។ ឥឡូវនេះ

វាបានព្យាយាមនូវអ្វីដលៃវាបានព្យាយាមកុនុងចលនាកំណែទម្រង់ទាំងអស់ផ្សេងទៀត

គឺ បោះកបញ្ជូនទៅ និងបំផ្លាញប្រជាជន

ដោយយករបស់កុលងែកុលាយមកបន្តដាក់ជំនួសកិច្ចការពិត។

ដូចដលៃមានព្រះគ្រឹស្តទកុលងែកុលាយនៃកុនុងសតវត្សទីមួយនៃក្រុមជំនុំគ្រឹស្តទាន ន

ោះក៏មានហោរាកុលងែកុលាយបានកើតឡើងនៃកុនុងសតវត្សទីដប់បួនមួយផងដែរ»

។ The Great Controversy, 186.

កុនុងប្រវត្តិសាស្ត្រមីឡាញ៉ា ចាប់ពីឆ្នាំ 1840 ដល់ 1844 អារជំនឿព្រះគម្ពីរនិយម

(ដលៃជាសុនងែមួយកុនុងចំណោមសុនងែទាំងពីរលើសត្រូវផែនដី

ដលៃគឺជាសហរដ្ឋអាមេរិក) អាជំនឿនិយមមីឡាញ៉ាមានកុលាយជាសុនងែព្រះគម្ពីរ

នៃពេលដំណាលគ្នានោះ ពួកកុនុងជំនុំដលៃពីមុនបានប្រកាសថាខ្លួនជាព្រះគម្ពីរ

បានកុលាយជាព្រះគម្ពីរកុបត់ជំនឿ

ឬដូចដលៃពួកមីឡាញ៉ាមានកំណត់អត្តសញ្ញាណពួកគេថា «កូនស៊ីបស្ត្រូម»។

នៃពេលដលៃពួកព្រះគម្ពីរបានបដិសេធសាររបស់ទេវតាទីមួយនៃកុនុងឆ្នាំ 1843

ពួកគេបានដួលរលំ ហើយពួកមីឡាញ៉ាមានបន្តកាន់អារជំនឿព្រះគម្ពីរនិយម។

ប្រវត្តិសាស្ត្រមីឡាញ៉ា គឺជាចំណុចកំពូលនៃកិច្ចការរបស់ព្រះ កុនុងការនាំ

«កុនុងជំនុំរបស់ទ្រង់នៃកុនុងទីហោស្តេច»

ឡើងទៅដលៃការយល់ដឹងពេញលេញអំពីព្រះបន្តទូលរបស់ព្រះ។

ការបដិសេធនៃការជំនុំដូចម្តេចស៊ីបស្ត្រូមអង្គកេហាននាំមកនូវការសាកល្បងអំពីគ្រឹស្តយិន័យរបស់ព្រះ

ហើយជាពិសេសគឺថាដលៃបុប្ផិក។ ការប្រកាសសាររបស់ទេវតាទីបី

តម្រូវឲ្យមានពួកជំនុំមួយដលៃកាន់ខ្លួនជាប់គ្រឹស្តយិន័យរបស់ព្រះ

ដលៃបានត្រូវកប់បាំងនៃកុនុងប្រវត្តិសាស្ត្រ និងទំនៀមទម្លាប់របស់សាសនាចក្រហាប

កុនុងកំឡុងយុគដើម។ ព្រះគ្រឹស្តទបាននាំពួកប្បតស្តេតងទៅកាន់ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃឆ្នាំ

1840 ដល់ 1844 ហើយមានបង្កការសាកល្បងរបស់អលើយ៉ា ដល់វិល្លីយ៉ាម មីឡិ
គ្រូរមានតំណាងជាគំរូដោយគាត់
ហើយនៃពេលដែលពួកប្រូតេស្តង់មានបដិសេធសាររបស់មីឡិ
ពួកគេបានគ្រប់គ្រងការនាំមិញ។ ការសាកល្បងនៃសារទេវតាទីមួយ
ដូចដែលមានបុរាណដោយមីឡិ គ្រូរមានតំណាងជាគំរូដោយអលើយ៉ានៅលើក្នុងកម្រិត។

ហើយអលើយ៉ាបានមកដល់មុខបុរាណដទៃទាំងអស់ ហើយនិយាយថា៖
«តើអ្នករាល់គ្នានឹងឈប់សុទ្ធជាសុទ្ធជាដ៏គំនិតពីរនេះដល់កាលណាទៀត?
បើព្រះយេស៊ូវគាត់ព្រះ នោះចូរដើរតាមទ្រង់ចុះ; ប៉ុន្តែបើព្រះហលជាព្រះ
នោះចូរដើរតាមគាត់ចុះ»។
ហើយបុរាណដទៃមិនបានឆ្ងល់យើងគ្រប់គ្នាសូមប្រើប្រាស់ម៉ាកឡើយ។ ១ ពង្សាវតារកុសគ្រូរ
18:21

នៅឆ្នាំ 1840 នៅពេលដែលមានបុរាណដទៃនឹងសាររបស់អលើយ៉ា ដល់តំណាងដោយ
Miller និងទេវតាទីមួយ ពួកប្រូតេស្តង់មានជួររើសរើសហល!

កំណែទម្រង់ប្រូតេស្តង់ គឺជាការប្រើប្រាស់សេចក្តីពិតទាំងឡាយនៃព្រះគម្ពីរ
ដែលបានចាប់ផ្តើមជាមួយនឹង «ផ្កាយព្រឹក» ដែលបានសន្យាថា
នឹងត្រូវប្រទានឲ្យក្នុងអំឡុងបុរាណសុទ្ធជាដ៏គំនិតដែលត្រូវបានតំណាងដោយក្រុមជំនុំយ៉ាទីវា។
ការវាយបុរាណដោយទូទៅរបស់អលើយ៉ា និងព្រះគម្ពីរ
បានចាប់ផ្តើមមុននោះជាច្រើនសតវត្សរ៍ ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយច្បាប់នៅក្នុង
The Great Controversy ជាពិសេសតាមរយៈបុរាណសុទ្ធជាដ៏គំនិតរបស់ពួកវាល់ដងសី។ នៅឆ្នាំ 1930
បន្ថែមទៀតវិលីយ៉ាម បារបោះពុម្ពព្រះគម្ពីរ Our Authorized Bible Vindicated។
សៀវភៅនោះបានកត់ត្រាអំពីសង្គ្រាមបុរាណដទៃនឹងអត្ថបទដើមដ៏សុទ្ធជា
ដែលនៅទីបំផុតត្រូវបានប្រើសម្រាប់បកប្រែព្រះគម្ពីរ King James
និងអត្ថបទក្នុងក្បួនសាសនាដទៃទៀត ដែលត្រូវបាន
និងនៅតែត្រូវបានលើកស្ទួយដោយពួកកាតូលិក ពួកប្រូតេស្តង់ដែលកុបតំជំនឿ
និងអំដើរនិស្សិតឡើយ។
សង្គ្រាមនេះបានចាប់ផ្តើមយូរមុនបុរាណសុទ្ធជាដ៏គំនិតរបស់ពួកវាល់ដងសី
ប៉ុន្តែពួកគេគឺជាសញ្ញាសម្គាល់
និងជាដំបូងគេបំផុតនៃទម្រង់ដែលបានផ្សាយដោយវិទ្យាសាស្ត្ររបស់ខ្លួន
ដើម្បីបំផ្លាញបុរាណដទៃអំពីសារៈសំខាន់នៃក្បួនសាសនាដើមគ្រឹះគ្រូរ
ដែលនៅទីបំផុតត្រូវបានបកប្រែច្រើនក្នុងព្រះគម្ពីរ King James ឆ្នាំ 1611។

ការបង្កើតព្រះគម្ពីរ King James នៅឆ្នាំ 1611
បានឆ្ងល់កាត់ដំណើរការបកប្រែដ៏ជាក់លាក់យ៉ាងខ្ពស់មួយ។ ដំណើរការនៃការបកប្រែ
និងការបោះពុម្ពព្រះគម្ពីរ ត្រូវបានសម្រេចឡើងតាមរយៈជំហានផលិតកម្មបុរាណដទៃ
វាមានចំណាយពេលវេលាប្រាំពីរឆ្នាំដើម្បីសម្រេចការនោះផងដែរ
ហើយបុរាណដទៃតាមព្រះគម្ពីរ គឺស្មើនឹងពីរពាន់បុរាណដទៃផ្សេងទៀត។ ជាការពិត
នោះគឺជាចំនួនថ្លៃថ្នូរដូចគ្នា
ដែលព្រះយេស៊ូវបានបញ្ជាក់សេចក្តីសញ្ញាជាមួយមនុស្សជាច្រើន
ដើម្បីបំពេញសម្រេចតាមដានីយ៍ដែល ជំពូក ៩។ នៅកណ្តាលសប្តាហ៍ដ៏បរិសុទ្ធជា
ព្រះគ្រីស្ទត្រូវបានឆ្លង ហើយជាការពិត ព្រះគ្រីស្ទដែលត្រូវបានឆ្លង
គឺជាចំណុចកណ្តាលនៃព្រះគម្ពីរ។ ជំហានទាំងបុរាណដទៃនោះ

ដើម្បីបិទបង្អួចការបន្តទូលដ៍បរិសុទ្ធជររបស់ព្រះ មានដូចតទៅ៖

1. ការបកប្រែដំបូងដោយបុគ្គល៖ អ្នកបកប្រែប្រែហាលៃ ៥០ នាក់ ត្រូវបានបង្វែរកែជា ៦ គណៈកម្មការ
 ដលៃគណៈកម្មការនីមួយៗទទួលខុសត្រូវលើផ្នែកផ្សេងៗនៃព្រះគម្ពីរ។
 បុគ្គលទាំងនេះបានធ្វើការបកប្រែពីភាសាដើម (ហាហ្វ្រិ អាមីច និងក្រិក)
 ទៅជាភាសាអង់គ្លេស។
2. ការពិនិត្យឡើងវិញរបស់គណៈកម្មាធិការ៖
 បន្ទាប់ពីគណៈកម្មាធិការនីមួយៗបានបញ្ចប់ការបកប្រែផ្នែកណាមួយរបស់ខ្លួន ក
 រងារនោះត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញដោយសមាជិកគណៈកម្មាធិការទាំងនោះផ្ទាល់។
 វាអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្តល់យោបល់ និងការកែតម្រូវកុំហុស។
3. ការពិនិត្យឡើងវិញដោយគណៈកម្មាធិការទូទៅ៖ បន្ទាប់មក
 ការបកប្រែរបស់គណៈកម្មាធិការនីមួយៗ
 ត្រូវបានដាក់ស្រទាប់ទៅកាន់ក្រុមអ្នកបកប្រែផ្សេងៗ ដលៃហាលៃថា
 គណៈកម្មាធិការទូទៅ។ គណៈកម្មាធិការនេះ
 មានសមាសភាពពីតំណាងមកពីគណៈកម្មាធិការបកប្រែទាំងប្រាំមួយ។
 ពួកគេហោសពិនិត្យការងារទាំងមូល ដោយប្រៀបធៀប
 និងសម្របសម្រួលការបកប្រែផ្សេងៗរបស់គណៈកម្មាធិការទាំងនោះ។
4. ការពិនិត្យ និងការកែសម្រួលបន្ថែម៖
 កំណែដែលបានកែសម្រួលឡើងវិញរបស់គណៈកម្មាធិការទូទៅ
 ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យគណៈកម្មាធិការនីមួយៗវិញ
 ដើម្បីឱ្យមានការពិនិត្យឡើងវិញ និងការកែសម្រួលបន្ថែមទៀត។
 ដំណើរការដលៃធ្វើឡើងជាចន្លោះជាបន្តបន្ទាប់នេះ បានជួយធានាថា
 ការបកប្រែមានភាពស្របគ្នា និងត្រឹមត្រូវ។
5. ការពិនិត្យឡើងវិញ និងការអនុម័តចុងក្រោយ៖
 នៅពេលគណៈកម្មាធិការនីមួយៗបានបញ្ចប់ការកែសម្រួលរបស់ខ្លួនហើយ
 សេចក្តីព្រាងចុងក្រោយត្រូវបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការទូទៅ
 ដើម្បីឱ្យធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ និងអនុម័តជាចុងក្រោយ។
6. ការអនុម័ត និងការបោះពុម្ពផ្សាយដោយព្រះរាជា៖ បន្ទាប់មក
 ការបកប្រែដែលបានអនុម័ត ត្រូវបានដាក់ចុះជូនព្រះហស James I
 ដើម្បីទទួលព្រះរាជានុញ្ញាតរបស់ព្រះអង្គ។
7. ក្រោយពីទ្រង់បានប្រទានការអនុម័តដោយព្រះរាជសិទ្ធិរួចហើយ
 ការបកប្រែនោះត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនៅឆ្នាំ 1611 ក្នុងនាមជា King James
 Version (Authorized Version) នៃព្រះគម្ពីរ។
 ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអម្ចាស់ជាពាក្យបរិសុទ្ធ ដូចប្រាក់ដលៃបានសាកល្បងក្នុងឡឌី
 ហើយបានសម្រេចឱ្យបរិសុទ្ធអស់ប្រាំពីរដង។ ឱព្រះអម្ចាស់អើយ
 ទ្រង់នឹងរកសាពាក្យទាំងនោះ ទ្រង់នឹងការពារពួកវាពីជំនាន់នេះជារៀងរហូត។
 ទំនុកដំកើង 12:6, 7។

នៅក្នុងសង្គមរបស់សាតាំងប្រឆាំងនឹងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ និងប្រឆាំងនឹងសញ្ញាសម្បជាន់
គាល់តាមដំណាក់កាលដលៃតំណាងដោយអ្នកនាំសារផ្សេងៗក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រដលៃកំពុង
លាតត្រដាងនោះ

និងនវិជ្ជាសាស្ត្រគម្ពីរគម្ពីរដដែលគម្ពីរបុរេវិគម្ពីរនិងការចែកចាយព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ឲ្យគម្ពីរគម្ពីរ ព្រះគម្ពីរ King James Bible ឆ្នាំ 1611 គឺជាសញ្ញាសម្គាល់តាមដំណាក់កាលមួយ ដដែលគម្ពីរមានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងទំនុកដំកើង 12។ គ្មានព្រះគម្ពីរ ពីរកុលដៃកុលាយណ៍មួយក្នុងចំណោមព្រះគម្ពីរផ្សេងៗដដែលគម្ពីរមានផលិតឡើងតាមរយៈ សាក្យសុលីករិតកាក្យលិកដដែលមានបំពុលនោះ អាចបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌខ្លួនឯងទំនុកដំកើង 12 បានឡើយ។ ដំណើរការបន្តសុទ្ធដដែលមានឆ្លងកាត់បុរាណវិជ្ជាសាស្ត្រ និងរយៈពេលពីរពាន់បុរាណមកហើយ បញ្ជាក់ថា ព្រះគម្ពីរ King James Bible គឺជា «ព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធ» របស់ព្រះ។ ព្រះទ្រង់សន្យាថា នឹងរក្សាព្រះគម្ពីរ King James Bible ជាព្រះបន្ទូលដ៏បរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់ជារៀងរហូត ហេតុនេះទ្រង់ក៏សន្យាថា នឹងគាំទ្រវិជ្ជាសាស្ត្រ «historicism» ដដែលគម្ពីរមានបុរេវិគម្ពីរឈ្មោះអ្នកកកទែមរង់ប្រូតស្តេស្ត រួមទាំង William Miller ផងដែរ។

នៅសតវត្សទីដប់បួន លោក John Wycliffe ដដែលគម្ពីរមានកំណត់អត្តសញ្ញាណថា «តារាព្រឹកនៃការកែទម្រង់» នៅក្នុងសង្រៀនវិវាទ The Great Controversy គម្ពីរមានព្រះបុរេវិគម្ពីរ យបកបុរេវិគម្ពីរទៅជាភាសាដដែលស្មើតម្លៃនៃសុសសាមញ្ញក៏អាចយល់បាន។ លោកគឺជា អ្នកកែសម្រួលដដែលសម្គាល់សញ្ញាសម្គាល់នៃការចាប់ផ្តើមនៃការកែទម្រង់ប្រូតស្តេស្ត។

«ចលនាដ៏អស្ចារ្យដដែល Wycliffe មានចាប់ផ្តើមឡើង ដដែលមានគោលបំណងដើម្បីដោះស្រាយនិក្ខេបនិក្ខេប និងបញ្ញត្តិ ហើយដោះស្រាយបណ្តាញជា ជាតិទាំងឡាយដដែលមានជាប់ចំណងជាយូរមកហើយនឹងរទេះជើងមុនរបស់ក្រុងរ៉ូម នោះ មានបុរាណចេញពីព្រះគម្ពីរ។ នៅទីនេះហើយ ជាបុរាណនៃស្រីទីងព្រះពរនោះ ដដែលដូចជាទឹកដីជីវិត មានហូរឆ្លងកាត់សម័យកាលទាំងឡាយចាប់តាំងពីសតវត្សទីដប់បួនមក។ Wycliffe មានទទួលយកព្រះគម្ពីរបរិសុទ្ធដោយសច្ចៈក៏ជំនឿគិតសង្ឃឹមថា ជីវិតរណៈដដែលមានបណ្តាលដោយព្រះវិញ្ញាណនៃព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះ ជាមាតុរដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សច្ចៈក៏ជំនឿ និងការប្រតិបត្តិ។ គាត់គម្ពីរមានអប់រំឲ្យចាត់ទុកសាសនាចក្ររួមថាជាសិទ្ធិអំណាចដ៏ទេវភាព មិនអាចខុសឆ្គងបាន ហើយឲ្យទទួលយកដោយសច្ចៈក៏គោរពគិតសង្ឃឹមនូវសច្ចៈក៏បង្រៀន និងទំនៀមទម្លាប់ដដែលមានតាំងឡើងអស់រយៈពេលមួយពាន់ឆ្នាំ; ប៉ុន្តែ គាត់បានបំពេញពីអ្វីៗទាំងអស់នេះ ដើម្បីស្តាប់ព្រះបន្ទូលបរិសុទ្ធរបស់ព្រះ។ នេះហើយជាសិទ្ធិអំណាចដដែលគាត់បានជំរុញឲ្យប្រជាជនទទួលស្គាល់។ ជំនួសឲ្យសាសនាចក្រនិយាយតាមរយៈសម្តីចេហ្នែប គាត់បានប្រកាសថា សិទ្ធិអំណាចពិតគឺមួយគត់ គឺជាព្រះសូរសៀងរបស់ព្រះ ដដែលមានបន្ទូលតាមរយៈព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់។ ហើយគាត់ក៏បានបង្រៀនផងដែរថា មិនគួរតែព្រះគម្ពីរជីវិតរណៈដ៏គ្រប់លក្ខខណ្ឌនៃព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធគឺជាអ្នកបកស្រាយតម្លៃគត់របស់វា ហើយមនុស្សគ្រប់រូប តាមរយៈការសិក្សាសច្ចៈក៏បង្រៀនរបស់វា គម្ពីររៀនសូត្រកាតព្វកិច្ចច្បាប់របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង។ ដូចនេះ គាត់បានបង្រៀននិក្ខេបនិក្ខេបរបស់មនុស្សចេញពីសម្តីចេហ្នែប និងសាសនាចក្ររួម ទៅកាន់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។»

«វិក្រលីហុរ គឺជាមុនាក់ក្នុងចំណោមអ្នកកកទែមរង់ដ៏អស្ចារ្យបំផុត។ ក្នុងទូលំទូលាយនៃប្រាជ្ញា ក្នុងភាពច្បាស់លាស់នៃគំនិត

ក្នុងភាពរឹងមាំក្នុងការរក្សាសេចក្តីពិត និងក្នុងភាពកុលហានក្នុងការការពារសេចក្តីនោះ មានមនុស្សសតិចណាស់ក្នុងចំណោមមនុស្សដែលមកក្រោយគាត់អាចសូមើនឹងគាត់បាន។ ភាពបរិសុទ្ធជនដើរតាមការខិតខំយាយាមឥតនឿយហត់ក្នុងការសិក្សា និងក្នុងការបំពេញការងារសុចរិតភាពដដែលមិនអាចបង្កខូចបាន និងសេចក្តីសុឡាញ់និងភាពស្នេហានោះគួររងដូចព្រះគ្រីស្ទក្នុងព័ន្ធកិច្ចបរស្តាត់ បានកំណត់លក្ខណៈរបស់អ្នកក្រៃមុនដំបូងនេះ។ ហើយនេះ ទោះបីជាមានភាពងងឹតខាងបញ្ញា និងអំពើពុករលួយខាងសីលធម៌នៃមួយកាលដដែល គាត់បានលេចចេញមកពីនោះក៏ដោយ។»

«លក្ខណៈរបស់ Wycliffe ជាសក្តិភាពមួយអំពីអំណាចអប់រំ និងអំណាចបំបាត់របស់ព្រះគម្ពីរវិស្វទ្ធជ។ គឺព្រះគម្ពីរនេះហើយដែលបានផ្តើមឱ្យគាត់កុលាយជាអ្វីដែលគាត់ជា។ ការខិតខំយល់ឱ្យចាប់បានសេចក្តីពិតដ៏មហិមានការបរិកសម្រង់ដៃទូរងទូរយឱ្យមានភាពស្រស់ថ្លា និងកម្រលាំងដល់សមត្ថភាពទាំងអស់។ វាពង្រីកចិត្តគំនិត ផ្តើមឱ្យការយល់ឃើញមុតមាំឡើង ហើយផ្តើមការវិនិច្ឆ័យទុំចាស់។ ការសិក្សាព្រះគម្ពីរ នឹងលើកតម្កកើងគួររាប់ទាំងគំនិត អារម្មណ៍ និងបំណងបុរាណ ដូចដែលគ្មានការសិក្សាណាផ្សេងទៀតអាចផ្តើមបានឡើយ។ វាផ្តល់ឱ្យមានសុចរិតភាពនៃគោលបំណង ការអត់ធ្មត់ ភាពកុលហាន និងភាពរឹងមាំ; វាចម្រុញលក្ខណៈ និងញែកពុលលើឱ្យបរិសុទ្ធជ។ ការសិក្សាព្រះគម្ពីរដោយស្នេហានោះអស់ពីចិត្ត និងដោយការគោរពក្រៃខ្លាច ដោយនាំឱ្យចិត្តគំនិតរបស់អ្នកសិក្សាប៉ះពាល់ដោយផ្ទាល់ជាមួយព្រះបញ្ញាអនន្ត និងផ្តល់ឱ្យពិភពលោកនូវមនុស្សដដែលមានបញ្ញាខ្ពស់កុលាយ និងសកម្មជាង ព្រមទាំងមានគោលការណ៍ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាង អ្វីដែលផ្តល់ឱ្យមានកិច្ចការបណ្តុះបណ្តាលដ៏ឆ្លងច្រកនៃមនុស្សនិរាជ្យជាមនុស្សអាចផ្តល់បាន។ អ្នកទំនុកតម្កកើងមានបុរសសន្តិច័យ «ការបរិកបង្កាញព្រះបន្ទូលរបស់ទូរងនាំមកនូវពន្លឺ; វាផ្តល់ការយល់ដឹង»។ ទំនុកតម្កកើង 119:130»។ The Great Controversy, 93, 94.

បន្ទាប់ពីសក្តិកម្មអំពី John Wycliffe នៅក្នុង The Great Controversy បងស៊ី White បានផ្តល់បញ្ជីនៃអ្នកក្រៃមុនដំបូងស្នេហានោះគួររង (waymarks) ដដែលនៅទីបំផុតឈានដល់អ្នកក្រៃមុនដំបូង John Knox។ នាងបានកំណត់សម្គាល់សំណួរដ៏សំខាន់មួយ ដដែល Mary មហាក្សត្រីនៃស្កុតឡែន បានសួរទៅកាន់ John Knox។

«យ៉ូហាន ណុកស៍ បានបរិច្ចាចព្រះបុរាណ និងអាថ៌កំបាំងនិយមរបស់ព្រះវិហារ ដើម្បីបិទភ្នែកដើរតាមខ្លួនលើសេចក្តីពិតនៃព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ; ហើយការបង្កើនរបស់វិទ្យាគាត់ បានបញ្ជាក់កាន់តែមុតមាំដល់ការសម្រេចចិត្តរបស់គាត់ ក្នុងការលះបង់ការរួមសហគមន៍នៃក្រុងរ៉ូម ហើយក្នុងការបង្កើនគាត់ជាមួយនឹងពួកអ្នកក្រៃមុនដំបូងដែលកំពុងគួររងបៀតបៀន។ ...»

«នៅពេលគួររងនាំឱ្យឈរទល់មុខនឹងព្រះមហាក្សត្រីនៃស្កុតឡែន ដដែលនៅចំពោះព្រះនាងនោះ ក្នុងក្រុងរ៉ូមរបស់មនោរម្យស្កុតឡែនដាច់រើនបានថយចុះ ចន្ត រកស៊ី បានផ្តើមបន្តទៅយ៉ាងមិនរញ្ជោចសម្រាប់សេចក្តីពិត។

គាត់មិនអាចគ្រូវបានឈ្នះដោយការល្អដល់មេទន់ភ្នំលន់ឡើយ;
ហើយក៏មិនឃើញរាជ្ជកាលោះការគំរាមកំហែងដដែរ។
ព្រះមហាក្សត្រីបានចោះគាត់ថាជាអ្នកបង្ករៀនលទ្ធផលខុសឆ្គង។
ព្រះនាងបានប្រកាសថា

គាត់បានបង្ករៀនប្រជាជនឲ្យទទួលយកសាសនាមួយដដែលរដុបបានហាមឃាត់
ហើយដោយអំពើនោះបានរំលងបញ្ញត្តិរបស់ព្រះ
ដដែលបង្កគាប់ឲ្យរាស្ត្រគ្រូវស្តាប់បង្កគាប់ចំពោះអង្គគម្ពចាស់របស់ខ្លួន។ នក៏សំហានឆ្គុ
លើយ៉ាងរឹងមាំថា:—«ដោយសារសាសនាដ៏ត្រឹមត្រូវមិនបានទទួលទាំងប្រភពដើម
ឬសិទ្ធិអំណាចរបស់វាពីអង្គគម្ពចាស់ទាំងឡាយឡើយ
ប៉ុន្តែព្រះដ៏អស់កល្បជានិច្ចចតម្តែយគត់ ដូចនេះរាស្ត្រក៏មិនគ្រូវជាប់កាតព្វកិច្ចចក្ក
នុងការកែសម្រួលសាសនារបស់ខ្លួនឲ្យស្របតាមចំណង់ចំណូលព្រះទ័យរបស់អង្គគម្ពចាស់
របស់ខ្លួនដែរ។ ដុបិតជាញឹកញាប់ អង្គគម្ពចាស់ទាំងឡាយ ក្នុងចំណោមមនុស្សទាំងអស់
គឺជាអ្នកដដែលលង្វង់ខ្លួនទៅបំផុតអំពីសាសនាពិតរបស់ព្រះ។
ប្រសិនបើពូជពង្សសអាហារទាំងមូលបានកាន់សាសនារបស់ជារំលោភ
ដដែលពួកគេធ្វេសប្រហែសរាស្ត្ររបស់ទ្រង់អស់រយៈពេលយូរ ខ្ញុំសូមទូលសួរព្រះនាងថា
តើនោះក្នុងលោកនេះនឹងមានសាសនាអ្វី?
ហើយប្រសិនបើមនុស្សទាំងអស់នោះក្នុងសម័យពួកសាវក
បានកាន់សាសនារបស់អធិរាជ្យម ខ្ញុំសូមទូលសួរព្រះនាងថា
តើឥឡូវនេះនោះលើផែនដីនឹងមានសាសនាអ្វី? ... ដូចនេះ ព្រះនាងអាចយល់ឃើញថា
រាស្ត្រមិនជាប់កាតព្វកិច្ចគ្រូវកាន់សាសនារបស់អង្គគម្ពចាស់របស់ខ្លួនឡើយ
ទោះបីជាពួកគេគ្រូវបានបង្កគាប់ឲ្យគោរពចំពោះពួកទ្រង់ក៏ដោយ»។

ម៉ារបានមានប្រសាសន៍ថា: «អ្នកបកស្រាយព្រះគម្ពពីរតាមរបៀបមួយ ហើយពួកគេ
[គ្រូបង្ករៀនរៀនរ៉ាង] បកស្រាយវាតាមរបៀបមួយទៀត; តើខ្ញុំគួរជឿអ្នកណា
ហើយអ្នកណានឹងជឿជាច្រើនក្រុម?»

«អ្នករាល់គ្នាគ្រូវជឿព្រះជាម្ចាស់
ដដែលទ្រង់មានព្រះបន្ទូលយ៉ាងច្បាស់នោះក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់”
អ្នកកក់ទ្រម្រង់នោះបានឆ្លើយថា “ហើយលើសពីអ្វីដែលព្រះបន្ទូលបង្ករៀនអ្នក
នោះអ្នករាល់គ្នាមិនគ្រូវជឿទាំងមុនាក់នេះ ឬមុនាក់នោះឡើយ។
ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះជាម្ចាស់មានភាពច្បាស់លាស់នោះក្នុងខ្លួនវាផ្ទាល់
ហើយប្រសិនបើនោះក្នុងលោកនេះណាមួយមានសច្ចក៏មិនច្បាស់
នោះព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធដ ដដែលមិនដដែលផ្សេងទៀតនឹងផ្ទាល់សោះ
ទ្រង់នឹងបកស្រាយរឿងដដែលនោះឲ្យកាន់តែច្បាស់នោះក្នុងផ្នែកដទៃទៀត
ដូចនេះមិនអាចនោះសល់សច្ចក៏សង្ស័យណាមួយឡើយ
លើកលែងតែចំពោះអ្នកដដែលលង្វង់ដោយរឹងចចសេប្តុណោះ។”
នេះហើយជាសច្ចក៏ពិតដដែលអ្នកកក់ទ្រម្រង់ដ៏មិនចេះភ័យខ្លាចនោះ
បានចូលដៃនោះក្នុងព្រះកាណ៌នៃព្រះមហាក្សត្រ ដោយប្រថុយជីវិតរបស់ខ្លួន។
ដោយសច្ចក៏កុលាហានដ៏មិនរាថយដូចគ្នានោះ
គាត់បានប្រកាន់ខ្ជាប់គោលបំណងរបស់ខ្លួន ដោយអធិស្ឋាន
និងតម្រូវក្នុងសង្គមរបស់ព្រះអម្ចាស់
រហូតដល់ស្តុកឡើយនៃបន្ទុកពិលទ្ធផលពេញ។” The Great Controversy, 250, 251.

អនុគរកម្មមរាងអ្នកកក់ទ្រម្រង់ និងព្រះមហាក្សត្រី
បញ្ជាក់ឲ្យយើងខ្លួនទើបក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រការកក់ទ្រម្រង់

ដល់កំណត់សម្គាល់ការខិតខំរបស់សាតាំងក្នុងការកុលដៃបន្ទាល់ព្រះគម្ពីរ
អនកកទែមរង់ទាំងឡាយ និងវិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាព្រះគម្ពីរ
ចម្លើយរបស់យ៉ូហានចំពោះព្រះមហាកុសត្រី គឺថាវិធីសាស្ត្រដដែលគ្រឹមគួរគឺ "historicism"
ដដែលមានមូលដ្ឋានលើខុសប្រែវត្ថុសាស្ត្រព្រះយាករណ៍មួយ
គួរមានពន្យល់ដោយព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ
តាមរយៈខុសប្រែវត្ថុសាស្ត្រព្រះយាករណ៍មួយទៀត។

ពន្យល់គួរមានបើកឡើងនូវក្នុងសចក្តីដឹងដឹង Wycliffe និងអនកកលើមុខដំបូងៗ
រហូតដល់ប្រវត្តិសាស្ត្រនៃចលនា Millerite មានប្រវត្តិសាស្ត្រសិក្សាព្រះគម្ពីរមួយ
ដដែលគួរមានហៅថា «historicism»។

ប្រវត្តិសាស្ត្រវិធីសាស្ត្រព្រះគម្ពីរសម្រាប់សិក្សាព្រះគម្ពីរនេះ
ជាញឹកញាប់គួរមានមើលរំលង ប៉ុន្តែវាជាអ្វីដែលចាំបាច់គួរទទួលស្គាល់
ប្រសិនបើមនុស្សមនាក់ពិតជាដឹងយើងសារៈសំខាន់នៃច្បាប់នៃការបកស្រាយព្រះយាករណ៍
ដដែលគួរមាន Miller ទទួលយក ហើយបន្តទៀតដោយ Future for America។

មានតែពួកជំនុំពីរប៉ុណ្ណោះដែលអនកស៊ី White
កំណត់ថាជារស្ត្រដដែលមាននាមហៅរបស់ព្រះ គឺ អ៊ីស្រាអែលបុរាណ
និងពួកជំនុំអាដុល្លែនីស្តទ្រង់ទ្រីប្រាំពីរ។

«មូលហេតុដែលយើងគួរមានហៅថាជាប្រជាជនរបស់ព្រះ គួរគួរមានរំលឹកឡើងវិញ
ហើយរំលឹកឡើងវិញមុនដទៃទៀត។ ចំពោះទិយកថា 4:1-13» Manuscript Releases, volume 8,
426.

«សាសនាចក្ររបស់ពួកសាវក»
និងសាសនាចក្រនៃក្នុងទីរហោស្ត្រនៃក្នុងអំឡុងសម័យដឹងដឹងនៃអំណាចសម្តេចប៉ាប
មិនដដែលគួរមានហៅថា ជារស្ត្រដដែលព្រះមានប្រសិទ្ធនាមឡើយ ព្រោះពាក្យនោះ
(មានន័យថា គួរមានដាក់ឈ្មោះ) តំណាងឲ្យសាសនាចក្រមួយដដែលគួរមានប្រគល់ភារកិច្ច
ឲ្យជុំវិញអនកថវិក្សាច្បាប់របស់ព្រះ ហើយជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃអនកថវិក្សា
ពួកគេគួរឲ្យជុំវិញអនកថវិក្សាសចក្តីពិតខាងទំនាយរបស់ព្រះផងដែរ។

«ព្រះជាម្ចាស់មានហៅក្រុមជំនុំរបស់ទ្រង់នៃសម័យនេះ
ដូចដដែលទ្រង់មានហៅអ៊ីស្រាអែលបុរាណ ឲ្យឈរជាពន្យល់មួយនៃលើផែនដី។
ដោយកាំបិតបំបែកដ៏មានអំណាចនៃសចក្តីពិត គឺជាសាររបស់ទេវតាទីមួយ ទីពីរ និងទីបី
ទ្រង់មានញែកពួកគេចេញពីក្រុមជំនុំទាំងឡាយ និងចេញពីលោកិយ
ដើម្បីបើកពួកគេចូលមកក្នុងភាពជិតស្និទ្ធដ៏បរិសុទ្ធជាមួយនឹងទ្រង់។
ទ្រង់មានតែតាំងពួកគេឲ្យជាអនកថវិក្សាច្បាប់របស់ព្រះ ហើយមានប្រគល់សចក្តីពិតដ៏អស្ចារ្យនៃទំនាយសម្រាប់សម័យនេះដល់ពួកគេ។
ដូចជាព្រះបន្តទូលដ៏បរិសុទ្ធដដែលមានប្រគល់ដល់អ៊ីស្រាអែលបុរាណដដែល
ទាំងនេះគឺជាទំនុកចិត្តដ៏បរិសុទ្ធជាមួយ ដដែលគួរផ្តល់សារៈសំខាន់លើកិច្ចការ
ទេវតាទាំងបីក្នុងវិវរណៈ 14
តំណាងឲ្យប្រជាជនដដែលទទួលយកពន្យល់នៃសាររបស់ព្រះជាម្ចាស់
ហើយចេញទៅជាកុន្តាក់ងាររបស់ទ្រង់
ដើម្បីបើកពន្យល់សចក្តីពិតមាននេះទៅទូទាំងបណ្តាភោយ និងទទឹងនៃផែនដី»។
Testimonies, volume 5, 455.

វិលលៀម មីឡែរ តំណាងឲ្យអ្នកនាំសារដល់ហានជូរើសរើស
ដើម្បីបើកសេចក្តីពិតទំនាយរបស់ព្រះ ហើយនោះពេលសេចក្តីពិតទាំងនោះហាននាំប្រ
ជាជនមួយក្រុមទៅដល់ទ្រព្យដល់ហានបើកនៃទីបរិសុទ្ធជប់ផុត ក្នុងឆ្នាំ 1844 នោះ
ព្រះក៏ហានបើកសម្តែងក្នុងវិស័យរបស់ព្រះផងដែរ។ វាយកុលីហ្វ
គឺជាសញ្ញាសំគាល់មួយក្នុងការបើកព្រះគម្ពីរ
និងបង្កកិច្ចការចាប់ផ្តើមនៃការកែប្រែប្រែប្រួលស្តេច
ប៉ុន្តែគោត្តក៍ជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៃកិច្ចការរបស់ព្រះ ដើម្បីស្តាប់នា
«សេចក្តីពិតដ៏ធំនៃទំនាយ» ផងដែរ។ ចន វាយកុលីហ្វ គឺជាផ្ទៃកាយព្រឹក្សដល់គ្រូហានកំណត់អ
ត្តសញ្ញាណនៃក្នុងបុរេវត្តិសាស្ត្រនៃការគ្រប់គ្រងរយៈពេលមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំ
របស់សម្តេចហ្វាបេ។ កិច្ចការរបស់គាត់ហានចាប់ផ្តើមនៃក្នុងសតវត្សទីដប់បួន
បន្ទាប់មក នៃក្នុងសតវត្សទីដប់បួនសព្វថ្ងៃ សញ្ញាសំគាល់មួយទៀតនៃខ្ពស់នៃទំនាយនោះ
គឺការបង្កកិច្ចការគម្ពីរ King James ក្នុងឆ្នាំ 1611។ នៅលើខ្ពស់នៃនោះ
ទីបំផុតយើងឈានដល់សញ្ញាសំគាល់នៃច្បាប់បកស្រាយទំនាយរបស់មីឡែរ មីឡែរ
គឺជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៃក្នុងខ្ពស់សេចក្តីពិតនោះ
ហើយច្បាប់របស់គាត់ក៏ដូចគ្នាផងដែរ។
ច្បាប់របស់គាត់ផ្តល់សាក្សីអំពីសញ្ញាសំគាល់មួយនៃចុងបញ្ចប់នៃអាដរនេទីស្ត
ដល់គ្រូហានតំណាងដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ Prophetic Keys។

បុរសិសបើយើងមិនយល់ថា កុប្បនរបស់មីឡែរ
ជាសញ្ញាសំគាល់មួយនៃក្នុងខ្ពស់បុរេវត្តិសាស្ត្រពុយករណ៍
ដល់តំណាងឲ្យកិច្ចការក្នុងការរកស៊ីសុខុមហុភូមិ
និងអត្ថបទគ្រឹមគ្រូនៃព្រះគម្ពីរ
ហើយក៏តំណាងឲ្យកិច្ចការនៃការបើកបង្ហាញការយល់ដឹងពិតអំពីព្រះគម្ពីរ
ដល់ហានទាមទារឲ្យពួកអ្នកកែប្រែប្រែប្រួលគ្រូហានដឹកនាំឲ្យយល់
និងបុរេវត្តិសាស្ត្រសិក្សាស្រាវជ្រាវនៃ ដល់ហៅថា "historicism" ផងដែរ នោះយើងខ្លះព័
ត៍មានចាំបាច់សម្រាប់ស្តាប់សេចក្តីពិតខាងពុយករណ៍ដល់ពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការនៃការប
ង្ហាញ និងការរកស៊ីសុខុមហុភូមិរបស់ទេវតាទីប៊ិននៃចុងបញ្ចប់នៃអាដរនេទីស្ត
ដោយហេតុនេះហើយ វាសំខាន់ក្នុងការសុទ្ធដែលខ្ពស់បុរេវត្តិសាស្ត្រនោះបន្តិច។

និយមន័យពិតមួយគត់នៃពាក្យ «ប្រូភេត» គឺការប្រឆាំងនឹងក្រុមរួម។
បុរសិសបើក្រុមជំនុំមួយឈប់ប្រឆាំងនឹងក្រុមរួម នោះវាមិនមែនជាប្រូភេតទៀតឡើយ
ហើយវាក៏កុលាយជាកូនស្តីរបស់ក្រុមរួម
ដូចដល់ហានកិច្ចការនៃចំពោះពួកប្រូភេតដល់ហានបដិសេធសាររបស់ទេវតាទីមួយ។
ការយល់ដឹងសំខាន់បំផុតដល់ហានកុលាយជា «ហាវចនា»
របស់ពួកប្រូភេតដល់ហានចេញពីព្រះវិហារកាតូលិក គឺ «ព្រះគម្ពីរ
ហើយព្រះគម្ពីរតម្លៃបុណ្ណោះ»។ ទោះយ៉ាងណា បុរេវត្តិសាស្ត្រហានបញ្ជាក់ថា
ព្រះគម្ពីរគ្រូការការបង្កើតឲ្យគ្រឹមគ្រូ។

ចូរខិតខំប្រឹងប្រែងបង្ហាញខ្លួនឲ្យបានទទួលស្គាល់នៃចំពោះព្រះ
ជាអ្នកជូរើការមុនគេដល់មិនចាំបាច់គ្រូអង្រែនខ្មោស
ដោយបង្កើតព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិតយ៉ាងគ្រឹមគ្រូ។ ប៉ុន្តែ
ចូរជៀសវាងពាក្យសម្តីអាសអាភាស និងភក្តីបុរេវត្តិសាស្ត្រ
ពីព្រោះវានឹងនាំឲ្យយើងទៅក្នុងអំពើមិនគោរពព្រះកាន់តែច្រើន។ ២ ជីម៉ូថេ
២:១៥, ១៦។

វិធីសាស្ត្រនៃការសិក្សាសាស្ត្រព្រះគម្ពីរដដែលពួកប្រូតេស្តង់ត្រូវបានដឹកនាំឲ្យប្រើ
ក្នុងការខិតខំរបស់ពួកគេដើម្បីបង្កើតព្រះបន្ទូលនៃសេចក្តីពិតឲ្យបានត្រឹមត្រូវ គឺ
«ប្រវត្តិសាស្ត្រនិយម»។ វិធីសាស្ត្រនេះគឺជាគោលដៅជាក់លាក់
និងផ្ទុយផ្ទុយសម្រាប់សាតាំងក្នុងការវាយប្រហារ
ហើយវាក៏មានវាយប្រហារពិតប្រាកដមែន។

«យើងគួរតែដឹងដោយខ្លួនឯងថា អ្វីទៅជាគ្រិស្តសាសនា អ្វីទៅជាសេចក្តីពិត
អ្វីទៅជាជំនឿដដែលយើងបានទទួល ហើយអ្វីទៅជាក្រុមច្បាប់នៃព្រះគម្ពីរ—ក្រុម
ច្បាប់ដដែលបានប្រទានមកយើងពីអំណាចដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត»។ The 1888 Materials,
403.

ការបំផ្លាញវិធីសាស្ត្រព្រះគម្ពីរដដែលអនុកកទៃម្យ៉ាងបានប្រើប្រាស់រហូតដល់ នឹងរួមទាំង
William Miller ត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់ថា បានចាប់ផ្តើមនូវសក្តិសិទ្ធិដប់ប្រាំ
ជាមួយនឹងអនុកបុរាណវិទូ Jesuit មុនាក់ឈ្មោះ Francisco Ribera (1537–1591)
ដដែលត្រូវបានចាត់ទុកថា
ជាអនុកផ្ទៃក្នុងការបកស្រាយបែបអនាគតនិយមកុលាយជាទូលំទូលាយ។
គាត់បានសរសេរសេចក្តីអធិប្បាយលើគម្ពីរវិវរណៈ
ដដែលបានស្នើការបកស្រាយសេចក្តីទំនាយក្នុងបែបអនាគតនិយម
ដោយបំបែកវាចេញពីបរិបទប្រវត្តិសាស្ត្រ។ Ribera បានបង្កើតវិធីសាស្ត្រនេះឡើង ដើម្បី
ប្រើប្រាស់នឹងសេចក្តីពិតដដែលវិធីសាស្ត្របកស្រាយបែបប្រវត្តិសាស្ត្រនិយមតែងតែនាំមក
ក។ សេចក្តីពិតនេះគឺថា សម្រេចបាននូវទីក្រុងរ៉ូម
គឺជាអង្គទីគ្រិស្តនៃសេចក្តីទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ។

ក្នុងសក្តិសិទ្ធិដប់ប្រាំពីរ និងទីដប់ប្រាំបី មានភស្តុតាងបញ្ជាក់បានថា
ពួកព្រះគម្ពីរនិយមបានដឹងថាវិធីសាស្ត្រកុលាយកុលាយរបស់ Ribera គឺជារបស់សាតាំង
និងគុមានមូលដ្ឋានត្រឹមត្រូវ។
ពួកព្រះគម្ពីរនៃក្រុមប្រវត្តិសាស្ត្រនេះបានសរសេររៀបរយ
និងបណ្តាញប្រឆាំងនឹង «ពាក្យសម្តីអាសអាភាស និងទទេតប្រយោជន៍»
របស់អនុកបុរាណវិទូ Jesuit នេះ។ ប៉ុន្តែ នៅឆ្នាំ 1909 សៀវភៅ Scofield Reference
Bible ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ ហើយសេចក្តីយោងដដែលបានបញ្ជូនក្នុងកំណត់សម្គាល់
ខាងក្រោមទំព័រនៃព្រះគម្ពីរនេះ គឺផ្តល់នូវសេចក្តីបង្ហាញរបស់ Ribera និង Jesuit
មុនាក់ឈ្មោះ Manuel Lacunza (1731–1801)។ Lacunza
បានសរសេរក្រោមនាមបំភាន់ Juan Josafat Ben-Ezra
ហើយបានបោះពុម្ពផ្សាយមួយមានចំណងជើងថា The Coming of the Messiah in
Glory and Majesty។ ដូច Ribera មុនគាត់ដែរ សៀវភៅនេះជាការវាយប្រហារដោយផ្ទាល់
លើការសម្រេចបំពេញនៃព្រះបន្ទូលទំនាយក្នុងគម្ពីរវិវរណៈ។

សាតាំងបានដឹងថា សារដដែលត្រូវផ្ទៃក្នុងមួយមុខដោយសេចក្តីច្របូកច្របល់នេះ
គឺជាសារព្រះមានចុងក្រោយ ដដែលមកពីព្រះគម្ពីរវិវរណៈ។ ការបញ្ជូនពាក្យសម្តីអាសអាភាស
និងសក្តិសិទ្ធិដប់ប្រាំបីរបស់ប្រជាចារ្យយេស៊ូយអ៊ីតទាំងពីរនាក់ទៅក្នុងសេចក្តីយោងនានា
នៅក្នុង Scofield Reference Bible បានអនុញ្ញាតឲ្យសាតាំងដឹកនាំពួកប្រូតេស្តង់កុបត់
នឿយទទួលយកវិធីសាស្ត្ររបស់យេស៊ូយអ៊ីត
ដូចនេះហើយបានផ្ទៃក្នុងពួកគេខ្សោកខ្សាច់ព្រោះសេចក្តីពិត។
សាតាំងបានសម្រេចកិច្ចការនេះដោយការនាំចូលគំរូទំនាយកាតូលិកជាច្រើន

ដល់មានដកចេញនូវលទ្ធភាពក្នុងការកំណត់អត្តសញ្ញាណឱ្យមានច្បាស់ថា
អ្នកប្រឆាំងព្រះគ្រីស្ទទៅក្នុងទំនាយព្រះគម្ពីរជានរណា។
នេះមិនមែនជាការបោះកបញ្ជូនទៅក្នុងដំណែងសម្រាប់សាតាំងឡើយ
ពីព្រោះពួកប្រកួតស្មោះត្រង់មានវិលត្រឡប់ទៅកាន់ព្រះវិហាររួមរួចហើយ
ដោយសារការបដិសេធសាររបស់ Miller នៅក្នុងឆ្នាំ 1843។

មានសៀវភៅ និងអត្ថបទជាច្រើនគួរមានបោះពុម្ពផ្សាយតាមរយៈឆ្នាំកន្លងមក
ដល់កត់ត្រាអំពីការវាយប្រហាររបស់សាតាំងប្រឆាំងនឹងព្រះគម្ពីរ
ដល់មានចាប់ផ្តើមនៃក្នុងប៉ុន្មានសតវត្សរ៍ដំបូងបន្ទាប់ពីព្រះគ្រីស្ទគួរមានឆ្នាំ
ការវាយប្រហារនោះមានឈានដល់កម្រិតមួយ
ដល់សាតាំងមាននាយកសាត្រាស្ថិតក្នុងក្រុមលាមកដ៏ក្រហាយចូលមក
ដើម្បីបង្កក្រិកព្រះគម្ពីរក្នុងក្រុមលាមក។
សាតាំងក៏មានវាយប្រហារអ្នកកែប្រែទាំងឡាយដល់គួរមានលើកឡើងឡើង
ដើម្បីកាន់ខ្ជាប់ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ ខណៈពេលពួកគេនៅរស់
និងស្លាប់បែនទាប់ពីអ្នកកែប្រែទាំងនោះមានសុលាប់ទៅហើយក៏ដោយ។

សូមពិចារណាមើលថា អ្នកប្រកួតស្មោះត្រង់ និងអ្នកកែប្រែទាំងឡាយ នៃក្រុមសម្តែង-ដេ
អាដរីនទីស សម័យទំនើប មានប្រព្រឹត្តិកិច្ចព្រោះប្រធានបទអំពី William Miller ដូចម្តេច
វាប្រៀបដូចជាពួកគេមានដឹកយកឆ្នាំរស់គាត់ឡើងមក
ហើយបោះវាចូលទៅក្នុងទន្លេ Mississippi។

«វិលលៀម មិលលើរ មានផ្លូវឱ្យនគរបស់សាតាំងរងការញ្ជួយ
ហើយសត្រូវដំបំផុតនោះមានស្រវែងរក
មិនគ្រឹមតែដើម្បីរារាំងឥទ្ធិពលនៃសារនោះប៉ុណ្ណោះទេ
ប៉ុន្តែដើម្បីបំផ្លាញអ្នកនាំសារនោះផ្ទាល់ផងដែរ។ នៅពេលលោកឪពុក មិលលើរ
មានអនុវត្តសេចក្តីពិតនៃព្រះគម្ពីរយ៉ាងជាក់ស្តែងទៅលើចិត្តរបស់អ្នកស្តាប់
របស់គាត់ កំហឹងរបស់ពួកគ្រីស្ទមានតាមឈ្មោះនោះឡើងប្រឆាំងនឹងគាត់
ដូចជាកំហឹងរបស់ពួកយូដាមានគួរកម្រើកឡើងប្រឆាំងនឹងព្រះគ្រីស្ទ
និងពួកសាវ័ករបស់ទ្រង់ដែរ។ សមាជិកព្រះវិហារបានញុះញង់ពួកជនជំនាក់ទាប
ហើយនាំទៅក្នុងឱកាសជាច្រើន ពួកសត្រូវបានរៀបចំនៃការដើម្បីយកជីវិតរបស់គាត់
នៅពេលគាត់ចាកចេញពីកន្លែងប្រជុំ។
ប៉ុន្តែទេវតាបរិសុទ្ធជាមានសុចិត្តនៅក្នុងអង្គមនុស្សនោះ
ហើយមុនគេក្នុងចំណោមទេវតាទាំងនោះ ក្នុងរូបរាងជាមនុស្ស
មានចាប់ដៃអ្នកបម្រើរបស់ព្រះអម្ចាស់បន្ត
ហើយនាំគាត់ចេញដោយសុវត្ថិភាពពីអង្គមនុស្សដ៏កំពុងខឹងសម្បោរ។
កិច្ចការរបស់គាត់មិនទាន់មានបញ្ចប់នៅឡើយទេ
ហើយសាតាំងនិងបម្រើរបស់វាមានខកចិត្តក្នុងគោលបំណងរបស់ពួកវា»។ Spirit of
Prophecy, volume 4, 219.

សូមមើលថា ប្រភេទទាំងពីរនៃអាដរីនទីសមដល់នោះ (អ្នកកែប្រែ
និងអ្នកប្រកួតស្មោះត្រង់) មានបន្ទុយសារៈសំខាន់
និងលាក់បាំងសុពលភាពនៃកុប្បនច្បាប់របស់ Miller ដូចម្តេច ខណៈដល់ Sister White
មានប្រាប់យើងថា កុប្បនទាំងនោះនឹងគួរមានប្រើដោយអស់អ្នកដល់ពិតប្រាកដប្រាកស
សាររបស់ទេវតាទាំងបី។

“អ្នកដដែលកំពុងចូលរួមក្នុងការប្រកាសសាររបស់ទេវតាទីបី
កំពុងសុំរាវជ្រាវព្រះគម្ពីរតាមវិធីដូចគ្នាដដែលលោកបិតា Miller បានអនុវត្ត។
ក្នុងសៀវភៅតូចមួយដដែលមានចំណងជើងថា Views of the Prophecies and Prophetic
Chronology លោកបិតា Miller បានផ្តល់នូវកុប្បនសាមញ្ញ ប៉ុន្តែប្រែកបដោយបុរាណវិទ្យា
និងសំខាន់ ដូចខាងក្រោម សម្រាប់ការសិក្សា និងការបកស្រាយព្រះគម្ពីរ៖—”

«[ចុះហប់ទីមួយដល់ទីបួន ដដែលបានដកស្រង់។]»

«ខាងលើនេះជាផ្នែកមួយនៃកុប្បនសាមញ្ញទាំងនេះ ហើយក្នុងការសិក្សាព្រះគម្ពីររបស់យើង
យើងទាំងអស់គ្នានឹងប្រព្រឹត្តបានល្អ
ប្រសិនបើយើងចិត្តទុកដាក់ចំពោះគោលការណ៍ដដែលបានបង្ហាញទុកនោះ។»¹ Review
and Herald, November 25, 1884.

បើមិនពិនិត្យឡើយវិញនូវខុសប្រែប្រួលនៃប្រវត្តិសាស្ត្រព្រះគម្ពីរ
ដដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍ និងការបង្កើតឱ្យយោងទៅនឹងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះទេ
វតាមិនអាចមើលឃើញសារៈសំខាន់នៃសុខភាពដ៏សំខាន់មួយ ដដែលគាំទ្រវិលយាម មីល្លែរ
ជាអ្នកនាំសារ ដដែលគួរឱ្យមានបំភាសដោយអលើយ៉ា ក្នុងការបង្ហាញសាររបស់គាត់
ហើយដោយម៉ូសេ

ក្នុងព្រះបន្ទូលសន្យាអំពីការដល់មីល្លែរនិងគួរឱ្យមានលើកឱ្យយោងទៅនឹងវិញ្ញា
ក្នុងការរស់ឡើងវិញរបស់មនុស្សសុចរិត ហើយដោយអលើសេ
ក្នុងឆន្ទៈរបស់គាត់ក្នុងការចាកចេញពីកសិដ្ឋានរបស់ខ្លួន
ហើយប្រសើរឱ្យសាររបស់អលើយ៉ា។ បងស៊ុរ រីតែ កំណត់អត្តសញ្ញាណវិរបុរសទាំងបីនៃព្រះគម្ពីរ
ថាជាការបំភាសទៅលើវិលយាម មីល្លែរ ដល់ឡើយនេះគួរឱ្យមានអនុករវិទូ
និងអ្នកប្រវត្តិសាស្ត្រ អាដវែនទីស្តូសម័យទំនើប ប្រព្រឹត្តចំពោះគាត់
ដូចជាគាត់គ្មានតែដៃ «កូនកសិករក្រីក្រ» មុនគេ ពិសេសគឺស្តីដល់បុរាណវិទ្យាទេ។

William Tyndale គឺជាមនុស្សក្នុងចំណោមអ្នកកែប្រែដំបូងជាច្រើន
ដដែលគួរឱ្យមានលើកឡើងនៃក្នុងខុសប្រែប្រួលវិញ្ញាណវិរបុរសទាំងបីនៃព្រះគម្ពីរ។
ប្រសិនបើខ្ញុំអាចនិយាយបែបនេះបាន សច្ចៈប្រកាសបសេកកម្មរបស់គាត់
ប្រឆាំងនឹងទូតរបស់សម្តេចប៉ាបដដែលគាត់បានទាក់ទងជាមួយ គឺថា៖ «ខ្ញុំនឹងផ្លាស់ប្តូរក្រុម
ដំបូងដដែលបើកនុងគំនិតអំពីបទគម្ពីរច្រើនជាងអ្នកទៀត»។ William Miller
គឺជាក្រុមដំបូងកសិដ្ឋាន ដដែលបើកនុងគំនិត ហើយបានបំពេញពាក្យព្រះគម្ពីររបស់
Tyndale។

សច្ចៈគឺផ្តល់ដល់មនុស្ស គួរឱ្យមានសម្បូរលឿយសាមញ្ញយ៉ាងខ្ពស់ ទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំង
អស់ដដែលអាចយកមកប្រើជាភស្តុតាងគាំទ្រចំពោះអ្វីដែលយើងបានបង្ហាញហួតមកដល់
ពេលនេះ។ ឥឡូវនេះ យើងនឹងពិចារណាអំពីសញ្ញាសម្បូរខ្ពស់ៗនៃអាល់ហ្វា និង អូមេហ្គា
ដើម្បីបំភ្លឺនូវទ្រង់ទ្រាយនៃការពិចារណាអំពី Miller ជាសញ្ញាសម្បូរ និងជាអ្នកនាំសារ។

សៀវភៅដ៏សំខាន់ដដែលជាចំណុចចាប់ផ្តើមនៃសៀវភៅមួយ
ដដែលផ្តល់ឱ្យយើងដោយសៀវភៅពីរ។ ចុងបញ្ចប់នៃសៀវភៅនោះគឺសៀវភៅវិវរណៈ។
ទោះបីជាពួកវាជាសៀវភៅពីរដាច់ដោយឡែកពីគ្នាក៏ដោយ
ប៉ុន្តែនៃសៀវភៅមួយគ្នាពួកវាតំណាងឱ្យសៀវភៅតែមួយ។

កាលពីច្រើនឆ្នាំមុន ខ្ញុំបានមានការប្រស្រ័យជាសាធារណៈជាមួយនឹងអ្នកវិទូសិស្សវិទ្យា
អាដវែនទីស្តូសម្រាប់ដដែលមានល្មមនោះលុប

នោះពេលនោះ ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់គឺជាព្រះគម្ពីរទាំងមូលតម្លៃដដែលមានស្រាប់;
 ប៉ុន្តែ វាមិនគួរឲ្យមានសរសេរឡើងសម្រាប់គ្រប់បុរាណប្រែប្រួលនោះទេ;
 វាសម្រាប់គ្រប់សម័យកាល និងសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់។
 ព្រះយេស៊ូវមានព្រះបំណងឲ្យអ្នកបង្រៀនគោលលទ្ធផលរបស់ទ្រង់
 ស្រដៃរកក្នុងព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ដោយឧស្សាហកម្មពុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្លុះពន្លឺដល់បញ្ហាជាក់អត្ត
 តសញ្ញាណរបស់ទ្រង់ថាជាព្រះមេស៊ីដដែលបានទាយទុកក្នុងពាក្យទំនាយ
 ហើយបង្ហាញអំពីសភាពនៃបេសេកកម្មរបស់ទ្រង់ចំពោះពិភពលោក។
 ព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី មិនអាចបំបែកចេញពីគ្នាបានទេ
 ពីព្រោះទាំងពីរគឺជាសច្ចក្រឹតបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទ។ គោលលទ្ធផលរបស់ជនជាតិយូដា
 ដដែលទទួលស្គាល់តែព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់ប៉ុណ្ណោះ
 មិននាំទៅដល់សច្ចក្រឹតសង្គមនោះទេ ព្រោះពួកគេបដិសេធព្រះអង្គគង្គគ្រោះ
 ដដែលជីវិត និងកិច្ចបម្រើរបស់ទ្រង់ គឺជាការបំពាននៃក្រឹត្យវិន័យ និងពាក្យទំនាយ។
 ហើយគោលលទ្ធផលរបស់អ្នកទាំងឡាយដដែលបោះបង់ចោលព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់
 ក៏មិននាំទៅដល់សច្ចក្រឹតសង្គមនោះដែរ
 ពីព្រោះវាបដិសេធអ្វីដដែលជាសក្តិភាពដោយផ្ទាល់អំពីព្រះគ្រីស្ទ។
 ពួកអ្នកសង្ឃឹមចាប់ផ្តើមដោយការបន្តថយតម្លៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់
 ហើយគួរការតែងឲ្យមួយទៀតប៉ុណ្ណោះ
 ដើម្បីបដិសេធសុពលភាពនៃព្រះគម្ពីរសញ្ញាថ្មី ហើយដូច្នោះ
 ទាំងពីរក៏គួរឲ្យមានបដិសេធា។

«ជនជាតិយូដាមានឥទ្ធិពលតិចតួចលើពិភពគ្រីស្ទបរិស័ទ
 ក្នុងការបង្ហាញដល់ពួកគេអំពីសារៈសំខាន់នៃព្រះបញ្ញត្តិទាំងឡាយ
 រួមទាំងក្រឹត្យវិន័យដដែលចងក្រងស្តីពីថ្ងៃសៅរ៍ប្រចាំថ្ងៃផងដែរ
 ពីព្រោះក្នុងការនាំយកទុរពុយបុរាណនៃសច្ចក្រឹតពិភពព្រះម្តាយ ពួកគេហោសបោះចោលទុ
 រពុយថ្មីទាំងឡាយនៃក្នុងសច្ចក្រឹតបង្រៀនផ្ទាល់របស់ព្រះយេស៊ូវ។ ផ្ទុយទៅវិញ មូល
 ហេតុដ៏ខ្ពស់បំផុតដដែលផ្តើមពួកគ្រីស្ទមានមិនអាចមានឥទ្ធិពលលើជនជាតិយូដា
 ឲ្យទទួលយកសច្ចក្រឹតបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទជាភាសាបុរាណដ៏ទៃភាពបាន
 នោះគឺថា ក្នុងការនាំយកទុរពុយនៃព្រះបន្តទូលរបស់ទ្រង់ចេញមក
 ពួកគេហោសបុរេវិវត្តដោយមើលងាយចំពោះសច្ចក្រឹតសម្រាប់បែនតែព្រះគម្ពីរសញ្ញាចាស់
 ដដែលជាសច្ចក្រឹតបង្រៀនដំបូងរបស់ព្រះរាជបុត្រានៃព្រះ តាមរយៈលោកម៉ូសេ។
 ពួកគេបដិសេធក្រឹត្យវិន័យដដែលគួរឲ្យមានបុរាណសច្ចក្រឹតពិភពសីលធម៌
 និងថ្ងៃសៅរ៍នៃព្រះបញ្ញត្តិទីបួន
 ដដែលគួរឲ្យមានបដិសេធនៃក្នុងស្ថានអង្គនៃ។ ប៉ុន្តែ
 អ្នកបម្រើព្រះកិច្ចចន្តដៃឈឹងលុអ ដដែលដើរតាមសច្ចក្រឹតបង្រៀនរបស់ព្រះគ្រីស្ទ
 នឹងទទួលបានចំណេះដឹងយ៉ាងជ្រាលជ្រៅអំពីទាំងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងគម្ពីរសញ្ញាថ្មី
 ដើម្បីឲ្យគាត់អាចបង្ហាញទាំងនោះដល់បុរាណជនក្នុងពន្លឺពិភពរបស់វា
 ជាឯកភាពមួយដដែលមិនអាចបំបែកចេញពីគ្នាបាន—មួយពីដើមកែលម្អមួយទៀត
 ហើយបំភ្លឺមួយទៀត។ ដូច្នោះ ដូចដដែលព្រះយេស៊ូវបានបង្រៀនសិស្សរបស់ទ្រង់
 ពួកគេនឹងនាំយកចេញពីយុលាំងទុរពុយរបស់ខ្លួន 'របស់ថ្មី និងរបស់ចាស់'»។ Spirit of
 Prophecy, volume 2, 255.

ដំបូន្មានមុននេះក៏មានការអនុវត្តមួយទៀតសម្រាប់អ្នកអាជ្ញាវនៃទីសុទ្ធស្រាវឱ្យដឹងផងដែរ។
 ការបុរាណសាស្ត្រព្រះគម្ពីរទាំងមូល ទាំងគម្ពីរសញ្ញាចាស់ និងគម្ពីរសញ្ញាថ្មី
 ប៉ុន្តែបែសេធព្រះវិញ្ញាណនៃការពុយករណ៍

នោះគឺជាវណ្ណក្នុងដៃនៃការទទួលយកសក្ដានុពលមួយប៉ុណ្ណោះ។
គួរការសាកសួរពីរបៀបបញ្ជាក់សច្ចក្ដីពិត
ដូចនេះវាមិនអាចបញ្ជាក់សច្ចក្ដីពិតដោយសាកសួរតែមួយឡើយ
ហើយបើមានអ្នកណាពុយយាមធុរ័ដូចនោះ នោះពួកគេក៏ក្រែងបដិសេធសាកសួរទាំងពីរ
ពួកគេក៏ក្រែងសុំបន្ទាន់និយាយរបស់ខ្លួនលើអ្វីដែលគួរឱ្យមានហេតុ
«សច្ចក្ដីពិតពាក់កណ្ដាល»។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងលើកសំណួរមួយឡើងវិញ ដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទដំបូងៗមួយចំនួន
ដែលបានចេញផ្សាយតាំងពីខែកក្កដា ឆ្នាំ 2023 មក។ សំណួរនោះគឺ៖
«តើមានពន្យល់ចម្លើយអ្វីខុសៗគ្នាដែលបានចេញពីអាដវេនទីសនិយម ចាប់តាំងពីឆ្នាំ 1863 មក?»
ចម្លើយគឺសាមញ្ញៗថា៖ «គ្មានអ្វីសោះ»។

«សៀវភៅដានីយ៍លែ និងវិវរណៈ គឺតម្លៃមួយ មួយជាពាក្យទំនាយ
ហើយមួយទៀតជារិវរណៈ; មួយជាសៀវភៅដែលបានបិទគុរ
ហើយមួយទៀតជាសៀវភៅដែលបានបើក។
យ៉ូហានបានព្យាយាមកំហែងទាំងឡាយដែលផ្សារលាន់បានបន្តិចព្រមក
ប៉ុន្តែគោរពគួរឱ្យមានបង្កគាប់មិនឱ្យសរសេរអ្វីទាំងនោះទេ»។ Seventh-day Adventist
Bible Commentary, volume 7, 971.

ដូចនេះ ព្រះអាល់ហ្វា និងអូមេហ្គា បញ្ជាក់ថា សៀវភៅដានីយ៍លែគឺជាសៀវភៅដំបូង
ហើយសៀវភៅវិវរណៈគឺជាសៀវភៅចុងក្រោយ។
សៀវភៅដានីយ៍លែតំណាងឱ្យការចាប់ផ្ដើម
ហើយសៀវភៅវិវរណៈតំណាងឱ្យចុងបញ្ចប់នៃអាដវេនទីសនិយម។

«វិវរណៈជាសៀវភៅដែលបានបិទគុរ ប៉ុន្តែវាក៏ជាសៀវភៅដែលបានបើកផងដែរ។ វាក៏
ត្រូវអំពីព្រឹត្តិការណ៍ដ៏អស្ចារ្យដែលនឹងកើតឡើងនៅក្នុងចុងចុងក្រោយនៃប្រវត្តិ
គុតិសាស្ត្រនៃដីនេះ។ សច្ចក្ដីបង្កើននៃក្រុងសៀវភៅនេះមានភាពច្បាស់លាស់
មិនមែនជាអ្វីដែលអាចកំហែង និងមិនអាចយល់បាននោះទេ។ នៅក្នុងវា
ខុសបែបនាគ្នាពុយយាមធុរ័ដដែលគួរឱ្យមានលើកយកមកដូចដែលមាននៅក្នុងដានីយ៍លែ។
ព្រះជាម្ចាស់បានធុរ័ឱ្យពាក្យពុយយាមធុរ័ខុសៗគ្នាគួរឱ្យមានធុរ័មុនដទៃទៀត
ដោយបង្ហាញថា គួរតែផ្ដល់សារៈសំខាន់ដល់ពាក្យទាំងនោះ។
ព្រះអម្ចាស់មិនធុរ័ឱ្យអ្វីៗគួរឱ្យមានធុរ័មុនដទៃទៀតទេ
ប្រសិនបើអ្វីទាំងនោះគ្មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្ពស់ទេ»។ Manuscript Releases, volume
9, 8.

នៅដើមកំណើតនៃសាសនាអាដវេនទីស្ត
ក្នុងខ្លះនោះជាក់ស្ដែងដែលជាសរគ្រឹះកណ្ដាលនៃសាសនាអាដវេនទីស្ត
គឺខ្លះទៀតដែលគួរឱ្យមានលើកគុរនៅឆ្នាំ 1798; ព្រះយេស៊ូវបានណែនាំអង្គគុរថា
«Palmoni» គឺជាព្រះអង្គគុរដ៏អស្ចារ្យអនុករាប់ចំនួន។
នៅចុងបញ្ចប់នៃសាសនាអាដវេនទីស្ត ព្រះយេស៊ូវណែនាំអង្គគុរថា «Alpha and Omega»
គឺជាអ្នកកាសាវិទូដ៏អស្ចារ្យ—ព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ ដោយហេតុនេះ
ការចាប់ផ្ដើមនៃសាសនាអាដវេនទីស្ត និងសាររបស់វាគឺមួយ គួរឱ្យមានពុយយាមធុរ័លើពិលេវលោ។
នៅចុងបញ្ចប់នៃសាសនាអាដវេនទីស្ត
សាររបស់វាគឺបីនឹងគួរឱ្យមានពុយយាមធុរ័លើព្រះបន្ទូលរបស់វា។

ការចាប់ផ្តើម និងការបញ្ចប់របស់អាជ្ញាធរនៃទីសីម កិច្ចការក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ន
វិទ្យាស្ថានកម្ពុជាប្រចាំឆ្នាំនៃការងារក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ន
ដូចនេះរោងកិច្ចការក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ន
និងការបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកផងដែរ។ ប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងនាយករដ្ឋមន្ត្រីអាមេរិក
គឺជាប្រវត្តិសាស្ត្រនៃស្ថានភាពទាំងពីរ គឺសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត និងប្រជាស្ថាប័ននីមួយៗ
នៃចុងបញ្ចប់នៃប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ
ស្ថានភាពទាំងពីរនេះនឹងមានផលសំបូរពីក្នុងច្បាប់ជាតិ
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតនឹងផលសំបូរទៅជាប្រជាធិបតេយ្យ
ហើយប្រជាស្ថាប័ននឹងផលសំបូរទៅជាប្រជាស្ថាប័ននីមួយៗក្នុងសង្គមក្រុងភ្នំពេញ។ នៅ
ពេលពេលនៃរយៈពេលសកលបងរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកចាប់ផ្តើមខិតខំដល់ការបិទបញ្ចប់
របស់វា ដូចដែលកំពុងកិច្ចការក្នុងក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ន ស្ថានភាពទាំងពីរនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត
និងប្រជាស្ថាប័ននីមួយៗក្នុងសង្គមក្រុងភ្នំពេញ និងបង្កកិច្ចការក្នុងសង្គមដល់សក្តិសិទ្ធិ
ដោយហេតុនេះមានបញ្ហាចូលព្រះវិហារ និងរដ្ឋប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ន
ដល់និយាយដូចជាគ្នា។ ប៉ុន្តែ ព្រះនឹងមិនត្រូវទុកឲ្យមានសក្តិសិទ្ធិ
ព្រោះក្នុងដំណើរនៃការនាំមកនូវការបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក
ទ្រង់នឹងលើកក្រុងស្ថានភាពពិតប្រាកដនៃប្រជាស្ថាប័ននីមួយៗ
ដើម្បីបញ្ជាក់ប្រឆាំងទាំងរូបតំណាងរបស់សក្តិសិទ្ធិនៃសហរដ្ឋអាមេរិក
និងបន្ទាប់មករូបតំណាងរបស់សក្តិសិទ្ធិនៃសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងពិភពលោកទាំងមូល។
ការលើកក្រុងស្ថានភាពនៃប្រជាស្ថាប័ននៃចុងបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក នឹងត្រូវបានសម្រេច
ច្បាប់នៃក្រុមប្រឹក្សាភិបាលស្ថាប័ននៃចុងបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិកនឹងស្ថានភាពនៃប្រជាស្ថាប័ន
នៃលើកក្រុងស្ថានភាពនៃចុងបញ្ចប់របស់សហរដ្ឋអាមេរិក។
ប្រជាជននៃសង្គមក្រុងភ្នំពេញមួយក្រុមមួយនឹងត្រូវបានរំលង
ហើយប្រជាជនមួយក្រុមនឹងក្លាយជាប្រជាជននៃសង្គមក្រុងភ្នំពេញមួយ
ក្រុមព្រះអាទិត្យ គ្មានអ្វីថ្មីឡើយ។

នៅពេលយើងប្រើពាក្យទំនាយអំពីពេលវេលា ដូចដែលយើង
នឹងមានបង្ហាញនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ក្រុម Millerite ដើម្បីវាយតម្លៃអោលហ្វា
និងអូមហេតា យើងយើង ពួកវាគឺជាមួយតម្លៃដដែល។
ពាក្យទំនាយអំពីពេលវេលាទាំងអស់ ចាប់ផ្តើមដោយប្រវត្តិសាស្ត្រមួយ
នៃពេលវេលានៃពាក្យទំនាយនេះត្រូវបានប្រកាស
ហើយប្រវត្តិសាស្ត្រនេះតែងតែជានិមិត្តរូបជាមុននៃប្រវត្តិសាស្ត្រ
នៃពេលវេលានៃពាក្យទំនាយនេះត្រូវបានសម្រេច។

ប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងនាយករដ្ឋមន្ត្រីអាមេរិកនៃព្រះរាជក្រឹត្យទីបី ក្នុងឆ្នាំ
457 មុន គ.ស. ហើយមានបញ្ចប់នៅសាររបស់ទេវតាទីបី នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។
មុនពេលការកកដល់នៃព្រះរាជក្រឹត្យទីបី ប៉ុន្តែក្នុងដំណើរនាំមកដល់នេះ
កិច្ចការសាងសង់ព្រះវិហារ និងក្នុងយូសាឡឹម ត្រូវបានសម្រេចរាល់។ ដូចគ្នានេះដែរ
ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃស្ថានភាពទាំងពីរនៃការកកដល់នៃទេវតាទីបី
សង្គមក្រុងភ្នំពេញមាននៃព្រះវិហាររបស់ពួកមីលុលីយ៉ាត ត្រូវបានបង្កើតឡើង។

ក្នុងឆ្នាំ 1798 ព្រះបន្ទូលទំនាយរយៈពេលពីរពាន់ប្រាំរយមុននៃ
ដល់មានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 723 មុន គ.ស.
ដោយការបំបែកបំបាក់នៃក្រុមសម្ព័ន្ធទាំងដប់ខាងដើម មានសម្រេចពេញលេញ។

ទំនាយនោះបានកំណត់អត្តសញ្ញាណរយៈពេលពីរនៃមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំ
ដោយសម្គាល់ការជាន់ឈ្មោះព្រះវិហារពិត និងក្នុងយប្បសាឡិមពិត
ដោយរួមហោរាពិតបុរាណ
ហើយបន្ទាប់មកមានរយៈពេលមួយពាន់ពីររយហុកសិបឆ្នាំនៃរួមហោរា
ដដែលបានជាន់ឈ្មោះក្នុងខាងវិញ្ញាណ និងព្រះវិហារខាងវិញ្ញាណ។
ទំនាយនេះបានចាប់ផ្តើមដោយការបំផ្លាញនគរខាងជើង
និងការបំបែកបំបាក់បុរាណរដ្ឋបររបស់នគរនោះ។ នៅកណ្តាលផ្សេងទៀតនៃទំនាយ នៅឆ្នាំ
538 ជាសញ្ញាសម្គាល់ចុងបញ្ចប់នៃការជាន់ឈ្មោះបុរាណសុភ័យរបស់ព្រះដោយរួមហោរា
ដដែលបានគរទីបួននៃទំនាយព្រះគម្ពីរ ហើយនាំឲ្យមានការបំបែកបំបាក់ក្នុងជំនុំរបស់ព្រះចូ
លទៅក្នុងទីរោងចក្រនៃយុគសម័យថ្ម ចុងបញ្ចប់នៃទំនាយពេលវេលានោះ នៅឆ្នាំ
1798 សម្គាល់ចុងបញ្ចប់នៃគរទីបួននៃទំនាយព្រះគម្ពីរ។
ការបំបែកបំបាក់នៃកុលសម្ព័ន្ធទាំងដប់ខាងជើង
និងនៃក្រុមជំនុំគ្រឹះស្ថានបរិស័ទដដែលបានរត់ភៀសខ្លួនចូលទៅក្នុងទីរោងចក្រ កំណងឲ្យ
យការប្រមូលផ្តុំរបស់អ្នកទាំងឡាយដដែលបានកំណត់ទុកឲ្យកុលាយជាសុនដៃនៃប្រូកសេតដ
នីយម។ សញ្ញាសម្គាល់តាមផ្សេងទៀតនៃទំនាយជាញឹកញាប់គួរឲ្យមានកំណងដោយវត្តមាននៃយុគសម័យ
ហើយការបំបែកបំបាក់មួយអាចកំណងឲ្យការប្រមូលផ្តុំមួយ
ដូចដដែលអើយកំណងឲ្យយ៉ាងហោចណាស់ ហេតុអ្វី? ក្នុងការប្រយោជន៍ខាងទំនាយដដែលនោះ
អើយមិនសុលាប់ទេ ប៉ុន្តែយ៉ាងហោចណាស់ ហេតុអ្វី? សុលាប់។

នៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស. កុលសម្ព័ន្ធជាខាងត្បូង (ដដែលក្នុងព្រះគម្ពីរផងដែរ
គួរឲ្យមានកំណត់ថា "ទឹកដីដំរុងរឿង")
គួរឲ្យមានបំបែកខ្ទេចខ្ទាយអស់រយៈពេលពីរពាន់បុរាណមុនឆ្នាំ ដោយបញ្ចប់នៅថ្ងៃទី
22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។
ទំនាយនោះកំពុងកំណត់សម្គាល់អំពីការជាន់ឈ្មោះបុរាណសុភ័យរបស់ព្រះ
ដដែលដានីយ៉ែលកំណត់ថា "ពល" ក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13, 14។

រួចមក ខ្ញុំបានប្រសិទ្ធផលមុនកំពុងនិយាយ
ហើយបរិសុទ្ធមុនាក្នុងទៀតបានសួរទៅកាន់បរិសុទ្ធនោះ ដដែលកំពុងនិយាយថា
និមិត្តអំពីយញ្ញបូជាប្រចាំថ្ងៃ និងអំពីលងដដែលបង្កឲ្យមានសចក្ខីវិទ្យា
ដដែលប្រគល់ទាំងទីបរិសុទ្ធនិងពលបរិវារឲ្យគ្រូគ្រូជាន់ឈ្មោះ
នឹងមានរយៈពេលដល់កាលណា? ហើយទ្រង់មានបន្ទូលមកខ្ញុំថា ដល់ពីរពាន់បីរយថ្ងៃ;
បន្ទាប់មក ទីបរិសុទ្ធនឹងគួរឲ្យមានសម្ភារៈ។ ដានីយ៉ែល 8:13, 14។

ទំនាយរយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំ
ដដែលបានបញ្ចប់នៅពេលដូចគ្នានឹងទំនាយរយៈពេលពីរពាន់បុរាណមុនឆ្នាំ
ដដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស. នោះ
កំពុងសម្គាល់អំពីការជាន់ឈ្មោះបរិសុទ្ធនិងដូចដដែលបានបញ្ជាក់នៅក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13,
14។ ទំនាយអំពីការបំបែកសាសន៍យូដា នៅឆ្នាំ 677 មុន គ.ស.
គួរឲ្យមាននាំមុខដោយការវាយប្រហារចំនួនបីលើកពីសុដេនប្រើកុនសោរ
ហើយទំនាយនោះបានបញ្ចប់នៅពេលសារទីបីបានមកដល់នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ
1844។

ទំនាយពីរដដែលមានរយៈពេលពីរពាន់បុរាណមុនឆ្នាំ បញ្ចប់រៀងៗខ្លួននៅឆ្នាំ 1798 និង
1844 បញ្ជាក់អំពីរយៈពេលសរសៃបុរាណមួយឆ្នាំនៃការសងគ្រឹះព្រះវិហាររបស់ពួក Millerite។

លោកម៉ូសហេនចំណាយពេលសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងការទទួលបានបញ្ជីអំពីការសង់ព្រះវិហារ ហើយការជួសជុលព្រះវិហាររបស់ហង្ស៊ីឌន់ស្រីមួយព្រះគ្រីស្ទមានចំណាយពេលសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាមដែលបានបញ្ជូនទៅឱ្យនាវាពិធីបុណ្យយុវជនមុនពេលព្រះគ្រីស្ទ។ ចាប់ពីពិធីបុណ្យយុវជនមុនពេលនោះ ទ្រង់បានយាងទៅទីរោងចក្រស្រីមួយចុងក្នុង ហើយនាវាពិធីបុណ្យយុវជនមុនពេលនោះ ទ្រង់បានសម្រាកព្រះវិហារជាលើកទីមួយ ហើយពួកយុវជនពេលនោះត្រូវបានដឹងថា ទ្រង់បានផ្ទេរការនោះដោយអំណាចអ្វី។

ហើយបុណ្យយុវជនរបស់សាសន៍យូដាក់ជិតមកដល់ ហើយព្រះយេស៊ូវបានយាងឡើងទៅក្នុងយូសាឡីម។ ព្រះអង្គបានឃើញនូវក្នុងព្រះវិហារ មានអ្នកកលក់គោ ចៀម និងព្យាបាល ហើយមានអ្នកបុគ្គលិកអង្គុយនៅទីនោះ។ កាលព្រះអង្គបានឆ្លើយពាក្យពីខ្ពស់ត្រែច្បាញហើយ នោះទ្រង់ក៏ដេញពួកគេទាំងអស់ចេញពីព្រះវិហារ ទាំងចៀម និងគោផង ហើយចាក់ទម្លាក់បុរាណវិទ្យាអ្នកបុគ្គលិក និងផ្សេងៗទៀតនោះចោល។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់ពួកអ្នកកលក់ព្យាបាលថា៖ «ចូរយករបស់ទាំងនេះចេញពីទីនេះទៅ កុំផ្ទេរវិញដំណាក់នៃព្រះបិតារបស់ខ្ញុំទៅជាផ្ទះផ្សេងទៀត»។ ហើយពួកសិស្សរបស់ព្រះអង្គបាននឹកចាំថា មានសេចក្តីដ៏ចម្រើនក្នុងព្រះវិហារថា៖ «សេចក្តីខុសខ្លះខ្លះនៃចំណេះដំណាក់របស់ទ្រង់បានស្ថិតនៅក្នុងព្រះវិហារ»។ ដូច្នេះ ពួកសាសន៍យូដាបានឆ្ងល់ច្រើន ហើយទូលសួរព្រះអង្គថា៖ «តើលោកបង្ហាញទិសមុខអ្វីដល់យើង ដោយព្រះលោកផ្ទេរការទាំងនេះ?» ព្រះយេស៊ូវបានព្រះបន្ទូលឆ្ងល់ច្រើនទៅពួកគេថា៖ «ចូររំលឹកព្រះវិហារនេះចុះ ហើយក្នុងបីថ្ងៃខ្ញុំ នឹងសង់វាឡើងវិញ»។ ដូច្នេះ ពួកសាសន៍យូដាបាននិយាយថា៖ «ព្រះវិហារនេះបានសង់អស់រយៈពេលសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុង តើលោកនឹងសង់វាឡើងវិញក្នុងបីថ្ងៃឬ?» ប៉ុន្តែ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលអំពីព្រះវិហារនៃព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គ។ ដូច្នេះ កាលព្រះអង្គបានរស់ឡើងវិញពីស្នប់ហើយ ពួកសិស្សរបស់ព្រះអង្គក៏នឹកចាំថា ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនេះទៅកាន់ពួកគេ ហើយពួកគេក៏ជឿបទគម្ពីរ និងព្រះបន្ទូលដែលព្រះយេស៊ូវបានព្រះបន្ទូល។ យ៉ូហាន 2:13-22។

ព្រះវិហាររបស់ពួកម៉ាស៊ីយ៉ា គួរបានសង់ឡើងក្នុងរយៈពេលសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម ចាប់ពីឆ្នាំ 1798 នៅចុងបញ្ចប់នៃនាយករដ្ឋមន្ត្រីបុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម ហើយបានបញ្ចប់សម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម រយៈពេលសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម 1844។ សម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម បានចាប់ផ្តើមជាមួយការមកដល់របស់ទេវតាទីមួយ ហើយបានបញ្ចប់ជាមួយការមកដល់របស់ទេវតាទីបី ពីព្រោះព្រះគ្រីស្ទមានព្រះបន្ទូលថា ព្រះវិហាររបស់ទ្រង់នឹងត្រូវលើកឡើងវិញក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃ។ បុរសិសប្រើអ្នកមិនព្រមទទួលស្គាល់អង្គហេតុទាំងនេះ នោះគឺដោយសារបញ្ហាសំខាន់ពីរយ៉ាង បន្ទាប់មកពីលើបញ្ហាដែលអាចមានស្តាប់នូវក្នុងចិត្តដែលមិនស្មើគ្នា និងមិនទាន់បានប្រើចិត្តផ្សេងទៀត។ បញ្ហាទីមួយគឺថា អ្នកមិនព្រមចូលទៅកាន់ព្រះបន្ទូលនៃនាយករដ្ឋមន្ត្រីសម្រាប់បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម បុរាណវិទ្យាមួយចុងក្នុងនាម ហើយមុននឹងទៀត។

អ្នកមិនមែនជាអ្នកប្រកាន់ទស្សនៈបុរេគ្រឹះនិយមទេ។ បញ្ហាមួយទៀតគឺ
ការខ្វះសមត្ថភាពក្នុងការអនុវត្តតាមនិមិត្តរូប
ដល់គ្រូរូបនៃក្រុមទុក្ខនៃក្រុមបុរេបុរាណនៃព្រះ ដោយព្រះបន្ទូលនៃព្រះផ្ទាល់។
ការចាប់ផ្តើមនៃទំនាយទាំងអស់នេះ សម្រាប់ចុងបញ្ចប់ ហើយវាតែងតែសម្រាប់អ្វីៗ
និងជាគ្រាន់តែជាបុរេគ្រឹះសម្រាប់ដល់ក្រុងនៃមុតនៃហើយមុតនៃទៀតប៉ុណ្ណោះ។

ព្រះគម្ពីររាប់ថា យើងជាព្រះវិហារសម្រាប់ព្រះវិញ្ញាណបរិសុទ្ធ
ហើយព្រះវិហារនៃប្រកាយនេះគ្រូរូបនៃបង្កើតឡើងពីក្រុមម្ចាស់ស៊ែបបុរាណមួយ។
អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រដល់សិក្សាអំពីក្រុមម្ចាស់ស៊ែបបុរាណមួយនោះ បានជូនដំណឹងដល់យើងថា
ក្រុមម្ចាស់បុរាណមួយប្រើ និងក្រុមម្ចាស់ស៊ែបបុរាណមួយប្រើ
គ្រូរូបនៃព្រះវិញ្ញាណប្រកាយដល់មានរាងជាលើកក្រោយ។

នៅក្នុង ដានីយ៍លែ ជំពូក ១២ មានទំនាយអំពីពេលវេលា ដល់ជាប់ទាក់ទងគ្នា។
ទំនាយទីមួយដល់ទៅលើការខ្ចាត់ខ្ចាយអំណាចរបស់បុរាណបរិសុទ្ធ ដល់តំណាងឲ្យ
«បុរាណបរិសុទ្ធ» នៃ លើកទី ២៦។ ការខ្ចាត់ខ្ចាយអំណាចរបស់បុរាណបរិសុទ្ធ
ដល់មានសម្រេចលើពួកគេនោះ មានរយៈពេលពីរពាន់បុរាណបរិសុទ្ធ ប៉ុន្តែនៅក្នុង
ដានីយ៍លែ ជំពូក ១២ វាដល់តែពាក់កណ្តាលចុងក្រោយនៃរយៈពេលនោះប៉ុណ្ណោះ។
វាបង្ហាញថា ដានីយ៍លែ មិនមានយល់នូវអ្វីដែលមានន័យដោយសេចក្តីប្រកាសនោះទេ។

ហើយខ្ញុំបានប្រកាសមុននាក់ដល់ស្ត្រីក្រោយពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍ ឈរលើទឹកនៃទេស
កាលដល់គាត់បានលើកដៃស្តាំ និងដៃឆ្វេងរបស់គាត់ឡើងទៅឯស្ត្រី
ហើយបានស្របដោយព្រះអង្គដល់មានព្រះជន្មរបស់គាត់ដល់ដល់ដល់
នោះនឹងមានរយៈពេលមួយគ្រា ពីរគ្រា និងកន្លះគ្រា;
ហើយកាលណាគាត់បានបំពេញការបំបែកអំណាចរបស់បុរាណបរិសុទ្ធជ្រាល
នោះការទាំងអស់នេះនឹងគ្រូរូបបញ្ចប់។ ហើយខ្ញុំបានប្រកាស ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនយល់ទេ;
រួចខ្ញុំបាននិយាយថា ឱព្រះអម្ចាស់របស់ខ្ញុំអើយ
ចុងបញ្ចប់នៃការទាំងនេះនឹងទៅយ៉ាងណា? ដានីយ៍លែ 12:7, 8។

ដានីយ៍លែ ជំពូក ១២ កំពុងបង្ហាញសារដល់គ្រូរូបនៃប្រកាយនៃក្រុមបុរេបុរាណចុងបញ្ចប់
ដល់គឺឆ្នាំ 1798។ នៅក្នុងអត្ថបទនោះ ដានីយ៍លែតំណាងឲ្យ William Miller ដល់ជានិ
មិត្តសញ្ញាសំខាន់បំផុតនៃពួកអ្នកប្រកាន់បុរាណបរិសុទ្ធនោះ។ Miller
គ្រូរូបនៃដឹកនាំមុននៃក្រុមបុរាណបរិសុទ្ធនោះ លើកទី ២៦
ហើយនៅក្នុងខ ៧ និង ៨ គាត់តំណាងឲ្យពួកអ្នកប្រកាន់បុរាណបរិសុទ្ធ
ដល់គ្រូរូបផ្សេងៗដល់សេចក្តីពិតថា ការការខ្ចាត់ខ្ចាយរយៈពេលពីរពាន់បុរាណបរិសុទ្ធ
នោះ គ្រូរូបកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងច្បាស់លាស់ថា
ជាការខ្ចាត់ខ្ចាយបុរាណបរិសុទ្ធដោយព្រះអង្គផ្ទាល់។

ហើយបើអ្នករាល់គ្នានៅតែមិនស្តាប់តាមខ្ញុំ ដោយហេតុទាំងអស់នេះទេ
នោះខ្ញុំនឹងផ្តន្ទាទោសអ្នករាល់គ្នាឲ្យផ្តាច់ដល់ដល់ដល់
ដោយព្រះអំពើហាបរបស់អ្នករាល់គ្នា។
ហើយខ្ញុំនឹងបំបែកអំណាចកែម្តងរបស់អ្នករាល់គ្នា;
ហើយខ្ញុំនឹងផ្តន្ទាទោសរបស់អ្នករាល់គ្នាដូចជាដក់
ហើយផ្តន្ទាទោសរបស់អ្នករាល់គ្នាដូចជាលង្កាស។ លើកទី ២៦:១៨, ១៩។

«មោទនភាព» របស់អ៊ីស្រាអែលបុរាណ

គឺនៃពលេដលៃពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបដិសេធព្រះជាម្ចាស់ជាសុតចេររបស់ពួកគេ ហើយជូនវិសេសសុតចេជាមនុស្សមុនាក់។ មោទនភាពរបស់ពួកគេ ដលៃនាំឱ្យមានការផ្តល់ក្តី (សុភាសិត 16:18) គឺជាបំណងបុរាណរបស់ពួកគេចង់ឱ្យដូចនឹង អាណាចក្ររដ្ឋាភិបាលបង្កគំរុះកុលងៃកុលាយទាំងអស់នៃជីវិតពួកគេ។ ការដកចេញជាមុនសិននគរខាងជើង ហើយបន្ទាប់មកនគរខាងត្បូង គឺជាការកំបាត់កម្ពុលាំងអំណាច (សុតចេ) ឱ្យខ្ទេចខ្ទាយ កុនុងឆ្នាំ 723 មុន គ.ស. និង 677 មុន គ.ស. តាមលំដាប់។

មីឡែកំណាងឱ្យពួកអុនកមានបុរាណ ដលៃបានយល់អំពីការកើនឡើងនៃចំណេះដឹង ដលៃត្រូវបានបដិសេធព្រះជាម្ចាស់កុនុងខមុនៗនៃ ដានីយ៍លៃ ១២ ហើយនៃកុនុងខ ៧ និង ៨ គាត់ត្រូវបានបង្ហាញថាមិនយល់អំពីទំនាក់ទំនងរវាង ១,២៦០ ឆ្នាំ ជាមួយនឹង ២,៥២០ ឆ្នាំនៃការបំបែកខ្ទេចខ្ទាយរបស់បុរាណវិទ្យា។

ដានីយ៍លៃកំពុងកំណាងឱ្យបុរាណវិទ្យារបស់ព្រះនៃចុងបញ្ចប់នៃអាដរនេទីស៊ីម ក៏ដូចជាមីឡែនៃដើមកំណើតនៃអាដរនេទីស៊ីមផងដែរ។ នៃចុងបញ្ចប់នៃអាដរនេទីស៊ីម កងរលំដូចគ្នានេះក៏មានដែរ

ពីព្រោះនៃពលេអាដរនេទីស៊ីមមានដាក់ឱ្យនៃមួយឡើយកែការយល់ដឹងរបស់មីឡែអំពី “បុរាណវិទ្យា” ពួកគេត្រូវបានបង្កឱ្យកំណត់អត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវ ១,២៦០ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះថាជាយុគសម័យដើម។

ពួកអុនកមានបុរាណវិទ្យានៃចុងបញ្ចប់មានបញ្ហាសុរដៀងគ្នាមួយដលៃត្រូវដោះស្រាយ ដូចដលៃដានីយ៍លៃ និងមីឡែបានបង្ហាញ។ ហេតុអ្វីបានជាពាក្យសព្វរបស់ លើវិទ្យា ២៦ ត្រូវបានប្រើដើម្បីបង្ហាញអំពីបីដងកុនុង ជំនួសឱ្យបុរាណវិទ្យា?

មីឡែមិនដលៃដោះស្រាយវិបត្តិនេះបានយ៉ាងពេញលេញឡើយ ប៉ុន្តែនៃឆ្នាំ 1856 “ពន្លឺពុយាករណ៍ថ្មី” ចុងក្រោយត្រូវបានបង្ហាញកុនុងអត្ថបទបុរាណមួយ ដលៃមិនដលៃត្រូវបានបញ្ចប់ ដោយកំណត់អត្តសញ្ញាណថា រយៈពេលបុរាណវិទ្យា តំណាងឱ្យរយៈពេលបីឆ្នាំកុនុងនៃរដ្ឋបាលដលៃជាន់ឈ្មោះអ៊ីស្រាអែលពិតរបស់ព្រះ បន្ទាប់មកដោយរយៈពេលបីឆ្នាំកុនុងនៃរដ្ឋបាលដលៃជាន់ឈ្មោះអ៊ីស្រាអែលខាងវិញ្ញាណ។ បុរាណវិទ្យាត្រូវបានបង្កើត

អាដរនេទីស៊ីមមានបដិសេធដាច់ខាតនូវពន្លឺពុយាករណ៍ទាំងមូលអំពីរយៈពេលបុរាណវិទ្យា ដោយរៀបចំវិបត្តិនេះសម្រាប់អុនកបុរាណវិទ្យានៃពលេរលោចុងក្រោយកុនុងឆ្នាំ 1989 នៃពលេដលៃ ដូចដលៃបានពិពណ៌នាកុនុង ដានីយ៍លៃ ជំពូកដប់មួយ ខទីស៊ីម បុរាណវិទ្យាទាំងឡាយដលៃកំណាងឱ្យអតីតសហភាពសូវៀត ត្រូវបានបោះកប់ចេញដោយអំណាចហ្នាប់ និងសហរដ្ឋអាមេរិក។

ពន្លឺពុយាករណ៍ដលៃបានបុរាណវិទ្យាដលៃ Miller ត្រូវបានបដិសេធកុនុងឆ្នាំ 1863 ហើយពន្លឺពុយាករណ៍លើបុរាណវិទ្យានៃពលេដលៃដោយ Hiram Edson កុនុងអត្ថបទទាំងបុរាណមួយនោះ។ អត្ថបទទាំងនោះត្រូវបានបញ្ចប់ ហើយក្រោយមកបុរាណវិទ្យា (គ្រា) អំណាចនៃអ៊ីស្រាអែលសម័យទំនើបត្រូវបានទុកចោល ដើម្បីយកកម្រិតតាមពួកគេមុនដំបូងបង្កគំរុះកុលងៃកុលាយ ដលៃប៉ុន្តែមានឆ្នាំមុន នោះត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណយ៉ាងត្រឹមត្រូវថាជាកូនស៊ីររបស់ហាប៊ីឡាន។ គ្រាទាំងបុរាណវិទ្យានៃលើវិទ្យា ជំពូក 26 កុនុងនាមជាគោលលទ្ធិពុយាករណ៍ បានកុលាយជាមុនដំបូង ហើយមោទនភាពរបស់អ៊ីស្រាអែលបុរាណ ដូចដលៃត្រូវបានកំណាងដ

ោយបំណងបុរាណបស់ពួកគេចង់ឲ្យស្នូលគ្រប់គ្រងលើពួកគេស្រេច
ត្រូវបានផ្ទេរឡើងមុតងទៀត។ ព្រះយេស៊ូវគំណាងឲ្យចុងបញ្ចប់ដោយការចាប់ផ្តើម។

សៀវភៅដានីយ៍លើកំណត់ទំនាយមួយមានរយៈពេលមួយពាន់ពីររយក្រៅសិបឆ្នាំ
ព្រមទាំងទំនាយមួយមានរយៈពេលមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ
ដល់ទាំងពីរចាប់ផ្តើមពីការដកយកចេញនូវ «ប្រចាំថ្ងៃ» នៅឆ្នាំ 508។
ការដកយកចេញនូវ «ប្រចាំថ្ងៃ» នេះ គំណាងឲ្យការដកចេញនូវការតស៊ូប្រឆាំងរបស់រូមហ៊ាកា
នចំពោះការកើនឡើងនៃអំណាចសម្តេចប៉ាប នៅឆ្នាំ 538។

មានរយៈពេលផ្តល់បុគ្គលិកមួយសាមសិបឆ្នាំ
មុនពេលអំណាចសម្តេចប៉ាបត្រូវបានដាក់ឡើងលើបល្ល័ង្កកនៃនៃឆ្នាំ 538
បន្ទាប់មក មួយពាន់ពីររយក្រៅសិបឆ្នាំដល់នៃស្រីលី ហានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1798។
រយៈពេលផ្តល់បុគ្គលិកសាមសិបឆ្នាំពីនគរមួយទៀតរបន្ទាប់

កំណត់អត្តសញ្ញាណឆ្នាំចុងក្រោយនៃការគ្រប់គ្រងរបស់សម្តេចប៉ាប
ដល់នៃទ្រង់នគរទីប្រាំមួយនៃទំនាយព្រះគម្ពីរ
ត្រូវបានដាក់ឡើងលើបល្ល័ង្កកនៃនៃឆ្នាំ 1798។
ការចាប់ផ្តើមនៃទំនាយមួយពាន់ពីររយក្រៅសិបឆ្នាំ
កំណត់អត្តសញ្ញាណការផ្តល់បុគ្គលិកពីនគរមួយនៃទំនាយព្រះគម្ពីរ
ទៅកាន់នគររបន្ទាប់នៃទំនាយព្រះគម្ពីរ ដូចគ្នានឹងការបញ្ចប់នៃទំនាយនោះដែរ។

ទំនាយរយៈពេលមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ ដល់ហានចាប់ផ្តើមនៅពេល
«ការបម្រើប្រចាំ» ត្រូវបានដកចេញនៅឆ្នាំ 508 បញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1843។

ចាប់តាំងពីពេលដែលយកកងវាយប្រចាំថ្ងៃចេញ
ហើយតាំងអំពីស្តេចអង្គរមួយដល់ផ្ទៃនៃឆ្នាំនៃឡើង
នោះនឹងមានមួយពាន់ពីររយក្រៅសិបថ្ងៃ មានពរហើយ អុនកដល់រង់ចាំ
ហើយមកដល់មួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំថ្ងៃ ដានីយ៍លើ 12:11, 12។

ទំនាយអំពីមួយពាន់បីរយសាមសិបប្រាំឆ្នាំ ហានបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 1843
ហើយដានីយ៍លើមានបុរសសន្តិច អស់អុនកដល់ «រង់ចាំ»
នៅពេលដែលទំនាយនោះនឹងហានសម្រេច នឹងទទួលព្រះពរ។ សីសុទ្ធិវិវាយ
ហាននិយាយដូចនេះ។

«ព្រះភក្ត្រគុនកែទាំងឡាយដល់ហានយើងអ្វីៗដល់ត្រូវបានយើងនាំទៅក្នុងឆ្នាំ 1843
និង 1844 មានពរ។»

«សារនោះត្រូវបានប្រទានហើយ។
ហើយមិនគួរមានការពន្យារពេលណាមួយក្នុងការផ្តល់សារនោះឡើងវិញទេ
ពីព្រោះសញ្ញានៃសម័យកាលកំពុងតែបំពេញសម្រេច;
កិច្ចការបិទបញ្ចប់ត្រូវបានផ្តល់ឲ្យសម្រេច។
កិច្ចការដ៏ធំមួយនឹងត្រូវបានផ្តល់ឲ្យនូវរយៈពេលដ៏ខ្ពស់។ មិនយូរទៀតទេ
សារមួយនឹងត្រូវបានប្រទានតាមការតែងតាំងរបស់ព្រះ
ដល់នឹងពង្រីកឡើងទៅជាសម្រេចយ៉ាងខ្ពស់។ បន្ទាប់មក
ដានីយ៍លើនឹងឈានទៅក្នុងចំណែករបស់គាត់ ដើម្បីផ្តល់ទីបន្ទាល់របស់គាត់។»

Manuscript Releases, volume 21, 437.

ដូច្នេះ ការចាប់ផ្តើមនៃការកុយទំនាយមួយពាន់បីរយសាមសិបបួនឆ្នាំ បញ្ជាក់អំពីការផ្តល់សំបុត្រពិសាសនានៃព្រះហឫទ័យព្រះសាសនាទៅកាន់សាសនាដ៏អំណាចសម្រាប់ប្រជាជន ដូច្នេះក៏បញ្ជាក់អំពីការផ្តល់សំបុត្រពិប្បកស្តេចដ៏និយមទៅកាន់ប្បកស្តេចដ៏និយមបែបមីល្លីរាយភ័យផងដែរ។

ពួកអាដរនៃទីសុតទាំងឡាយណាដែលបដិសេធសេចក្រឹត្យជាមូលដ្ឋាននៃអាដរនៃទីសុមក៏បដិសេធទំនាយអំពីពលេវលោទាំងអស់ដែលពួកមីឡូលីរាយភ័យមានលើកបង្ហាញផងដែរ ទោះបីជាវាបញ្ជូនទាំងពុយករណ៍អំពីរយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំនៃ ដានីយ៉ែល 8:14 ក៏ដោយ។ ពួកគេអាចនឹងបដិសេធការពិតនេះយ៉ាងមុតមាំមែន ប៉ុន្តែអាចបង្ហាញដោយហេតុផលតាមតក្កវិជ្ជាបានថា ការពិតនេះជាការពិតមែន។ ទោះជាយ៉ាងណា ចំណុចដែលខ្ញុំចង់លើកឡើងនៃពលេវនេះគឺខុសពីនេះ ដូច្នេះខ្ញុំព្រមទុកបុរាណបទនោះសិនសម្រាប់ពលេវនេះ ខណៈដែលយើងពុំយាយមនាំអត្ថបទនេះទៅដល់សេចក្តីសន្និដ្ឋាន។

ការខ្ចាត់ខ្ចាយនៃ «ដៃនៃដំរុងរឿង» របស់យូដា នៅឆ្នាំ 677 មុនគ.ស. តំណាងឲ្យការគ្រូរជាន់ឈ្មោះរបស់ «ពលបរិវារ» ក្នុង ដានីយ៉ែល 8:13, 14 ហើយចង្អុលបង្ហាញទៅកាន់ការបង្កើតឡើងនៃដៃនៃដំរុងរឿងសម័យទំនើប គឺសហរដ្ឋអាមេរិក។ រយៈពេលពីរពាន់បីរយឆ្នាំនៃខែដដែលនោះបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 457 មុនគ.ស. ហើយតំណាងឲ្យការគ្រូរជាន់ឈ្មោះរបស់ «ទីបរិសុទ្ធច»។

រួចមក ខ្ញុំបានស្នើសុំទុកមុនាក់កំពុងនិយាយ ហើយវិសុទ្ធចមុនាក់ទៀតបានសួរទៅកាន់វិសុទ្ធចនោះដល់កំពុងនិយាយថា និមិត្តអំពីយញ្ញបូជាប្រចាំថ្ងៃ និងអំពីលទ្ធផលដែលនាំឲ្យមានការបំផ្លាញ ដល់បុគ្គលទាំងទីបរិសុទ្ធច និងពលបរិវារឲ្យគ្រូរជាន់ឈ្មោះនោះ នឹងបន្តដល់កាលណា? ហើយគាត់បាននិយាយមកខ្ញុំថា ដល់ពីរពាន់បីរយថ្ងៃ; បន្ទាប់មក ទីបរិសុទ្ធចនឹងគ្រូរបានសម្រាក។ ដានីយ៉ែល ៨:១៣, ១៤។

ឆ្នាំ 677 មុនគ្រិស្តសករាជ និងឆ្នាំ 457 មុនគ្រិស្តសករាជ គឺជាកាលបរិច្ឆេទដែលមានទំនាក់ទំនងគ្នាដោយសារទំនាក់ទំនងរវាងបុរាណសុត្ររបស់ព្រះ និងទីសក្ការៈរបស់ព្រះ។ ព្រះបាននាំទាំងពួកពល និងទីសក្ការៈឲ្យគ្រូរមករួមគ្នានិរុញទៅពលេវមួយគុណ នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844។ រយៈពេលពីររយមកឆ្នាំរវាងឆ្នាំ 677 មុនគ្រិស្តសករាជ និងឆ្នាំ 457 មុនគ្រិស្តសករាជ ជានិមិត្តរូបនៃសម័យកាលមួយ ដែលក្នុងនោះព្រះបង្កើតទីសម្គាល់មួយតាមផ្លូវ តំណាងឲ្យការកើនឡើងនៃពន្លឺ នៅថ្ងៃទី 22 ខែតុលា ឆ្នាំ 1844 ពន្លឺរបស់ទេវតាទីបរិសុទ្ធចមកដល់ ពន្លឺនៃទីសក្ការៈបានចាប់ផ្តើមភ្លឺឡើង ហើយមានពួកពលមួយនៃទីនោះ ដល់មុនបុរាណពន្លឺនោះ។

នៅក្នុងខុសបែនទាត់នៃព្រះបន្ទូលទំនាយ ដល់កំណត់សម្គាល់សង្កេតមើលដល់សាតាំង និងព្រះគ្រីស្តមានចូលរួម បុរាណព្រះគម្ពីរ King James Bible ឆ្នាំ 1611 គ្រូរបានបោះពុម្ពផ្សាយ។ ពិតប្រាកដបន្ទាប់ពីពីររយមកឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ 1831 លោក William Miller បានបោះពុម្ពផ្សាយសាររបស់គាត់ជាលើកដំបូង៖

«អស់រយៈពេលប្រាំបួនឆ្នាំ William Miller មានការជឿជាក់ថា គាត់គួរតែផ្តោតសាររបស់គាត់ដល់ពួកជំនុំទាំងឡាយ ប៉ុន្តែគាត់បានរង់ចាំ ដោយសង្ឃឹមថា នឹងមានអ្នកមានសិទ្ធិអំណាចដលៃគេទទួលស្គាល់ណាម្នាក់ ប្រកាសដំណឹងដ៏រីករាយអំពីព្រះអង្គគ្រប់គ្រោះដលៃនឹងយាងមកក្នុងពេលឆាប់ៗ ក្នុងការរង់ចាំដូច្នេះ គាត់គ្រាន់តែបញ្ជាក់សច្ចេកុដីពិតនៃសារនោះប៉ុណ្ណោះ គឺថា ពួកគេមានឈ្មោះថាវេស្តាលី ប៉ុន្តែពួកគេក៏ពុំស្គាល់យ៉ាងឆាប់រហ័ស។ នៅឆ្នាំ 1831 Miller បានចូលដៃសុំទុកថាលើកដំបូងរបស់គាត់អំពីព្រះយាករណ៍ទាំងឡាយ»។ Steven Haskell, The Seer of Patmos, 77.

ព្រះជាម្ចាស់បានការពារអត្ថបទដើមដ៏សុទ្ធច និងភ្លឺរស្មី ដលៃគ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្របង្កកិច្ចព្រះគម្ពីរ។ បន្ទាប់មក ទ្រង់បានបង្កកិច្ចព្រះគម្ពីររបស់ទ្រង់នៅឆ្នាំ 1611។ បន្ទាប់មក ទ្រង់បានលើកតាំងអ្នកនាំសារមុនាក់ ដលៃនឹងប្រើច្បាប់ទាំងឡាយដលៃមានទីតាំងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ដលៃបានទាញយកចេញពីព្រះគម្ពីរ និងបានបង្កកិច្ចឡើងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ដើម្បីបង្កកិច្ចសាររបស់ទេវតាទីមួយ។ នៅឆ្នាំ 1831 សាររបស់ Miller គ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗ ដូចជាសារនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ព្រះគ្រីស្ទ គ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗដោយយ៉ាងណា ហេតុសុទ្ធ ដូចដលៃសារគ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗនៅក្នុងគ្រប់ចលនាកំណែទម្រង់ទាំងអស់។ សាររបស់ Miller គឺជាសាររបស់ទេវតាទីមួយ ដលៃប្រកាសអំពីការបើកការជំនុំជម្រះ ហើយគ្រូបង្ហាញទ្រង់ដោយផ្ទាល់តាមរយៈការអនុវត្តនៃរយៈពេលព្រះយាករណ៍ពីររយមកនៃឆ្នាំ។ វាគឺជាសារព្រះមាននៅដើមនៃគរទីប្រាំមួយនៃព្រះយាករណ៍ព្រះគម្ពីរ—សហរដ្ឋអាមេរិក។

ក្នុងឆ្នាំ 1996 ការប្រើប្រាស់ Future for America បានចាប់ផ្តើម ហើយសាររបស់ទេវតាទីបី ដលៃគ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រនៅឆ្នាំ 1989 គឺជាសារដលៃកំណត់អត្តសញ្ញាណអំពីការជាសះស្បើយនៃប្រូស៊ីស្តស្តាប់របស់សម្តេចសង្ឃ និងច្បាប់ផ្ទៃក្នុងនៃនឹងមកដលៃក្នុងពេលឆាប់ៗ គ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រនៅក្នុងទស្សនវិស័យដ៏មួយដលៃមានចំណងជើងថា The Time of the End។ សារនៅចុងបញ្ចប់នៃ Adventism គ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗ ដូចជាសារនៅដើមដំបូងគ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗ ដូចជាសារនៅដើមដំបូង សារនោះគ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រពេលវេលា ហើយតំណាងឲ្យការអភិវឌ្ឍន៍បន្តិចម្តងៗ ទៀតនៃសេចក្តីពិតដលៃមាននៅក្នុងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះ។ នៅក្នុងឆ្នាំ 1996 ពីររយមកនៃឆ្នាំបន្ទាប់ពីកំណើតរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកនៅឆ្នាំ 1776 សារនៅចុងបញ្ចប់នៃ Adventism គ្រូបង្ហាញប្រវត្តិសាស្ត្រមានទម្រង់ជាផ្សេងៗ ហើយតំណាងឲ្យការអភិវឌ្ឍន៍បន្តិចម្តងៗទៀតនៃសាររបស់ទេវតាទាំងបី។

នៅពេលយើងពិភាក្សាអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រសុភវបុត្រនៃស្ថានីយ៍សាធារណៈរដ្ឋ និងសុភវបុត្រនៃស្ថានីយ៍សុភវបុត្រ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃគរទីប្រាំមួយនៃព្រះបន្ទូលទំនាយក្នុងព្រះគម្ពីរ នោះគ្រូបង្ហាញឲ្យយើងឃើញថា សុភវបុត្រនៃស្ថានីយ៍សុភវបុត្រ ហើយមិនមែនជានរណាទេ។

ចូរខិតខំរៀនសូត្រ ដើម្បីបង្ហាញឲ្យយើងឃើញថា បានទទួលសេចក្តីពញ្ជាព្រះហឫទ័យនៅចំពោះព្រះ ជាអ្នកផ្សព្វការមុនាក់ដលៃមិនចាំបាច់ខ្មោសអង្រែ

ដោយបង្អែកព្រះបន្ទូលនៃចេកុតិពិតយ៉ាងត្រឹមត្រូវ។ ប៉ុន្តែ
ច្បាប់ស្របពាក្យសម្មតិអាសអាភាស និងឥតបុរយោជន៍
ដុំបិតានឹងនាំឲ្យយកចិត្តទុកដាក់ទៅក្នុងអំពើអសុចរិតកាន់តែច្រើន។ ២ ធ្នូ ២០១៥,
១៦